

L I E T U V I Ų
DIENOS

LITHUANIAN DAYS
M A Y, 1958

SOLISTĖ PRUDENCIJA BIČKIENĖ

1958 M. GEGUZĖS MĖN.

TURINYS

CONTENTS

Pijus J. Žiūrys, BLAIVIOMIS AKIMIS	3
LIETUVIŲ KRIKŠČIONIŲ DEMOKRATŲ TENDENCIJA AUGTI IR STIPRĖTI, suvažiavimo proga	5
TALENTAS, DARBAS IR PASISEKIMAS, Solistės P. Bičkienės laimėjimai, J. K. reportažas	6
PAVASARIO POSMAI, Nado Rastenio poezija ir foto reportažas	8-9
Česlovas Grincevičius, PRASILENĖ ŽODŽIAI, novelė	10
A. Zubras, ISTORINIO VYKSMO SUVOKIMAS	11
KNYGOS IR AUTORAI	11
Jūra Gailiušytė, CLEVELANDO GRANDINĖLĖ ŠOKA IR AUGA	12
Pr. Alšėnas, TORONTO ŠV. JONO PARAPIJOS SUKAKTIS	13
Paulius Jurkus, SU DRAMATINE RIMTIMI, dail. R. Viesulo kūryba	14-15
VEIDAI IR VAIZDAI, iliustruotoji kronika iš viso pasaulio liet. gyvenimo ir veiklos	16-17
KĄ VEIKIA SKAITYTOJAI Smulkioji kronika	18

ENGLISH SECTION

LITHUANIAN PAROCHIALISM, by John Rainys	19
THE SUMMER TOILS from "METAI" by K. Donelaitis, transl. by N. Rastenis	23
LITHUANIAN HISTORY IN STAPMS, Part XI, by A. Bernotas	24
BOOKS AND PERIODICALS	24
LITHUANIANS MAKE NEWS	25
BLOSSOM QUEEN — VYŠNIŲ ŽIEDŲ KARALIENĖ, foto reportažas	26

Bernardas BRAZDŽIONIS	Vyr. Redaktorius / Editor-in-Chief
Juozas KOJELIS	Reportažo Redaktorius / Feature Editor
Juozas TININIS	Literatūros Redaktorius / Literature Editor
Milton STARK	Anglų klb. vyr. Redaktorius / Senior English Editor
Daumantas ČIBAS	Foto Redaktorius / Photo Editor

REDAKTORIAI ATSKIROSE VIETOSE / ASSISTANT EDITORS — VL. ADOMAVIČIUS, Boston, Mass.; AL. ASTAŠAITIS, Detroit, Mich. VL. BŪTĖNAS, Chicago, Ill.; BR. DAUNORAS, London, Anglija; J. IGNATONIS, Chicago, Ill.; J. A. JŪRAGIS, Sydney, Australia; S. NARKĖLIŪNAITĖ, New York, N. Y.; B. RAUGAS, Philadelphia, Penn.; V. Rociūnas, Cleveland, Ohio; C. SURDOKAS, Baltimore, Md.; A. ŠALČIUS, New York, N. Y.; P. W. URBAN, Cleveland, Ohio; V. VERIKAITIS, Toronto, Ont., Canada; V. VOLERTAS, Baltimore, Md.; A. VINGIS, Melbourne, Australia

NUOLATINIAI FOTO BENDRADARbiai / PHOTOGRAPHERS— BOSTON, MASS.: VI. Adomavičius, P. Bliumas, D. Čibas, K. Gruzdas, R. Lizdeika; BROCKTON, MASS.: L. Reivydas; BROOKLYN, N. Y.: G. Penikas; CHICAGO, ILL.: A. Gulbinskas, B. Lungys, V. Noreika, A. Stelmokas, Pr. Urbutis; CLEVELAND, OHIO: V. Bacevičius, V. Valaitis; ELIZBETH, N. J.: J. A. Ribinski; LOS ANGELES, CALIF.: Leonas Briedis, Pr. Gasparonis, Povilas Jasiukonis; MANCHESTER, N. H.: K. Daugėla; NEW YORK, N. Y.: V. Augustinas, V. Maželis; OMAHA, NEBR.: Kun. L. Musteikis; PHILADELPHIA, PA.: K. Baltrukonis, F. Jakaitis, V. Gruzdis, H. Misliauskas; WASHINGTON, D. C.: P. Labanauskas; WATERBURY, CONN.: J. Gaidys, V. Vaitkus; WORCESTER, MASS.: J. Sutkaitis; HAMILTON, ONT., CANADA: E. Gumbelevičius, A. Juraitis; MONTREAL, P. Q., CANADA: V. Juknevičius, L. Stankevičius; TORONTO, ONT., CANADA: J. Dvilaitis, Luna Photo Studio, V. Macas; AUSTRALIA: N. Butkūnas, P. Sakalauskas; SOUTH AMERICA: L. Kančauskas; BROOKLYN, N. Y.: Don. Šulaitis,

ANTHONY F. SKIRIUS, Leidėjas / Publisher

Juozas URBONAS	Administratorius / Business Manager
----------------------	-------------------------------------

Straipsniai, prie kurių yra pažymėtas autorius arba pridėti jo inicialai, nebūtinai reiškia ir redakcijos nuomonę.

The opinions expressed in signed or initialed articles are not necessarily those of the Editors.

Redakcijos ir Administracijos adresas / Address all Editorial and Subscription Mail to:

LIETUVIŲ DIENOS / LITHUANIAN DAYS
9204 SOUTH BROADWAY, LOS ANGELES 3, CALIFORNIA
PHONE: Plymouth 4-1377

"LIETUVIŲ DIENOS" YRA SUJUNGTO SU "KALIFORNIJOS LIETUVIŲ".
"LITHUANIAN DAYS" IS COMBINED WITH "CALIFORNIA LITHUANIAN".

Skaitytojų pageidavimu prenumerata atnaujinama automatiškai, nelaukiant atskiro pranešimo.
Nutraukdamas prenumeratą, skaitytojas administraciją painformuoja laišku.
If subscription is to be discontinued at expiration, notice to that effect should be sent.
Otherwise it will be renewed automatically. This policy accords with the wishes of our subscribers

Leidžiama kas mėnuo, išskyrus liepos ir rugpiūčio mėn. / Published monthly, except July and August
Atskiro numerio kaina 65 centai Single Copy 65¢
PRENUMERATA METAMS \$6.00 bet kuriame pasaulio krašte. GARBĖS PRENUMERATA \$10.00
SUBSCRIPTION \$6.00 per year in any country of the world. HONORARY SUBSCRIPTION \$10.00
Entered as Second Class Matter June 7, 1950 at Los Angeles, Calif. under the Act of March 3, 1879

This Month's Cover

Mrs. Prudencija Bičkus (Bičkienė), Lithuanian-American soprano, East Chicago, Ind. Recently she won a scholarship from the American Opera Audition and left for Italy on May 16, 1958, to continue her voice studies there. For more about Mrs. Bičkus see pages 6 and 7.

Back Cover

The main altar of the R. Catholic Lithuanian Church (St. John the Baptist) in Toronto, Ont., Canada. Statue The Triumphant Christ carved by J. Vainauskas. Right — the Rev. P. Ažubalis, Pastor of the Parish. Photo "The Telegram"

"LIETUVIŲ DIENŲ" PLATINTOJAI

JUNGTINĖSE AMERIKOS VALSTYBĖSE:

Baltimore, Md. — A. Česonis, K. Bradūnas.
So. Boston, Mass. — D. Giedraitis, J. Joku-baitis, Kun. J. Klimas, S. Minkus.
Chicago, Ill. — K. Babickas, Balyz Brazdžionis, A. Kartanas, J. Karvelis, S. Metricks, St. Penčyla, Marginiai, P. Švelnys, Terra, B. Urbonas, V. Būtėnas.
Cicero, Ill. — K. P. Deveikis, P. Ramanauskas, J. Pautienius.
Cleveland, Ohio — Dirva, V. Ročiūnas, P. Joga.
Detroit, Mich. — Gaiva, Neringa, St. Anthony's Parish Library, M. Šimonis.
Elizabeth, N. J. — P. Kudulis, A. Rudzitas.
E. St. Louis, Ill. — A. Vaitkus.
E. Chicago, Ind. — E. Vilutis.
Grand Rapids, Mich. — J. Belinis.
Great Neck, L. I., N. Y. — A. Šalčius.
Hartford, Conn. — V. Nenortas, Vl. Plečkaitis.
Kenosha, Wisc. — P. Janušonis.
Los Angeles, Calif. — V. Prižgintas.
Miami, Fla. — Kun. A. Tamošiūnas.
Newark, N. J. — K. Trečiokas.
New York, N. Y. — Tėvynė.
Omaha, Nebr. — E. Ribokienė, J. Cicėnas, Kun. L. Musteikis, V. Gaidelis.
Philadelphia, Pa. — J. Karaška, B. Raugas, V. Karalius, L. Meyer.
Pittsburgh, Pa. — F. Žilionis.
Rochester, N. Y. — A. Sabalis.
Waterbury, Conn. — J. Gaidys, Spauda.
Waukegan, Ill. — V. Petrauskas.
Wilkes-Barre, Pa. — V. Ramanauskas.
Worcester, Mass. — P. Pauliukonis.

CANADOJE:
Toronto, Ont. — Atlantic Restaurant, A. Bajorinas, A. Kuolas, Rūta Restaurant, J. Smolskis, Tėviškės Žiburiai, Time Cigar Store, V. Aušrotas, V. Verikaitis.
Hamilton, Ont. — Z. Orvidas, J. Pleinys, S. Bakšys.
St. Catherines, Ont. — K. Kudukis.
Montreal, Que. — P. Rudinskas (Parish Lib-
Winnipeg, Man. — S. Bujokas. / rary)
W. Lorne, Ont. — A. Kojelaitis.
Welland, Ont. — K. Žukauskas.
Vancouver, B. C. — E. Gumbel.

BELGIJOJE:
Louvain — Kun. J. Dėdinas.
ANGLIJOJE:
London — D. Daunoraitė.
Bradford — Kun. J. Kuzmickis.
Nottingham — K. Rozanskas.
AUSTRALIJOJE:
Melbourne — A. Vingis, B. Zūmeris.
Canberra — V. Balsys.
N. Geelong — L. Bertašius.
St. Kilda — P. Bienkevičius, N. Butkūnas
Sydney — Kun. P. Butkus.
Adelaide, Edwardstown, — A. Kubilius.
Rivervale, W. Australia — Kun. L. Kemėšis.
Williamstown — Kun. L. Vaseris.
Edwardstown, S. Australia — A. Kubilius.
Cabramatta — J. Skirka.
Brisbane — K. Stankūnas.

TASMANIJOJE:
Hobart — A. Munčelis.
ITALIJOJE:
Rome — Kun. V. Mincevičius.
NAUJOJOJE ZELANDIJOJE:
Madrid — Kun. K. Patalavičius.
ISPANIJOJE:
Auckland — G. Procuta.

LOS ANGELES LIETUVIŲ PARAPIJOS CHORAS, kuriam vadovauja muzikas Bronius Budriūnas, po šv. Kazimiero minėjimo koncerto. I eil. iš k.: G. Raibienė, E. Prišmantienė, E. Vilimienė, Ž. Balsytė, Ž. Stropaitė, D. Gustaitė. II eilė: R. Medziukaitė, O. Sumantaite; S. Šakienė, S. Brazdžionytė, Ilona Yvanek, Ona Razutienė, D. Polikaitienė; A. Dotts; J. Grikinaite, Rūta Lee Kilmonytė, koncerto pranešėja, Bronius Budriūnas, dirigentas; L. Stalaininkienė (už Budriūno), viešnia solistė J. Krištolaitytė, L. Zaikienė, P. Prižgintienė, A. Raulinaitienė; J. Šaltenytė, A. Balsienė, A. Korsakaitė, Ona Mikuckienė, B. Valančienė. III-čioj eilė: J. Rugelis, B. Seliukas, K. Pažemėnas, R. Dabšys, Č. Norkus. IV-toj eilė:

P. Visvydas; J.: Raibys, J. Petronis, K. Šakys, A. Raulinaitis, A. Polikaitis; V. Mačys; K. Aukštaknis, V. Dovydaitis, V. Petrauskas, I. Medziukas, A. Žaliūnas, V. Variakojis, P. Marčiūška. Choro seniūnas A. Raulinaitis. Akompaniatorė—A. Dotts. Foto P. Gasparonio

Š. m. birželio 28 choras rengia metinį koncertą. Programoje — mišrus choras, moterų choras, choro solistai L. Zaikienė, R. Dabšys, A. Polikaitis; piano solo A. Dotts. Per metų eilę choras yra gerai parengtas ir pasiekęs žymaus meninio lygio.

PARISH CHOIR of Los Angeles Lithuanian St. Casimir's Church. Conductor B. Budriūnas.

BLAIVIOMIS AKIMIS

MAŽIAU ŽODŽIŲ — DAUGIAU DARBŲ

PIJUS J. ŽIŪRYS, *Chemijos inžinierius, Avon Lake, Ohio*

Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės atkūrimo keturiasdešimt metų sukaktuvių prisiminimas mummyse sukelia keistą jausmą. Norisi džiaugtis, šypsoti, gėrėtis Lietuvos laisvės metuose nuveiktais milžiniškais tautos ir valstybės kūrybos darbais. Bet mūsų džiaugsmą temdo juodas debesis, besileidžiančios saulės kraujuotais spinduliais apšviestas. Šitas vaizdas mums primena Lietuvį Tautos vergiją, laisvos valstybės teisių išniekinimą, pasaulio teisingumo jausmo bei sąžinės visišką atbukimą, negirdėtą istorijos vingiuose barbarijos siautėjimą. Mūsų skaudžiai sukrėtą sielą paliečia niūri realybė, būtent, kad mūsų laimės dienos jau praėjo ir mes esame skatinami į dabartinę savo tautos padėtį žiūrėti blaiviomis akimis ir jį ieškoti išeities.

Tie žmonės, kurie kūrė laisvą ir nepriklausomą Lietuvą, jie gyveno ryžtu, tikėjimu bei viltimi. Ir mes gyvendami Tautos nelaimių dienomis taip pat esame nepalaužto tikėjimo, taip pat ir mes savo viltis bei lūkesčius grindžiame tvirtu tikėjimu į Tautos prisikėlimą naujam gyvenimui. Tikėjimas laisvės viltimi mus tikrai nuves į siekių laimėjimą, jeigu mes tą viltį paremsime kilniu ryžtu, ištverme, rimtais darbais ir sutarimu.

* * *

Gyvendami reikšmingų sukaktuvių metus, vertindami laisvės laikotarpio laimėjimus, neturėtume praeiti užsimerkę ir pro savo klaidas. Jų buvo nemaža ir jos turėtų būti ryžtingai šalinamos. Prieš save matome plačius darbo barus, kuriuos turime rimtai ir ryžtingai atlikti. Matome ne tik viešus didelius mūsų tautai bei lietuvių pavojus, taip pat ir neviešus pavojus, gudriai užmaskuotus, kurie mums gali būti nuožmesni net ir už raudonąją siaubą. Taigi, į gero ir blogo reiškinius turime žiūrėti atviromis akimis.

Mūsų esminės klaidos tai susiskaldymas, susmulkėjimas, su-

siaurėjimas. Vieton vieningai sutelktinai veikę svarbiausiuose dienos darbų baruose, mes pasimetame smulkmenose. Tomis smulkmenomis aš laikau daugelį kuriamų nereikalingų, neprasmingų, net kenksmingų sambūrių, kurių vienintelis tikslas yra turėti garsiai skambantį vardą, tikrovėje gi — neryškius ir neįvykdomus uždavinius.

Mums visiems charakteringa yda tai savo siaurų egoistinių pažiūrų pirmumas prieš Lietuvos laisvės reikalą. Mūsų dideji sambūriai į vadovaujančius vaidmenis iškelia asmenis ne dėl jų gabumų ir ne dėl besąlyginės tėvynės meilės nuopelnų, bet tik dėl to, kad jie yra partinių ryškių spalvų. Tokie partinių stabų liaupsinimai vyksta ne tik partinėse sueigose, bet taip pat ir kultūriniuose baruose. Triukšmingais plojimais palydimi ir pagyromis spaudos puslapiuose abiberiami dainininkai, vaidilos, rašytojai ir visuomenės veikėjai dažnai ne dėl jų meninių pajėgų, o tik dėl to, kad jie yra "mūsų partijos ir mūsų tikėjimo" žmonės. Tuo pačiu metu mes pamirštame darbus bei nuopelnus tų žmonių ir tų sambūrių, kurių nuopelnai Lietuvai ar lietuvių yra ryškūs ir reikšmingi. Apie tokius veikėjus nutylima — jie "ne mūsų partijos".

Minėdami Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės atkūrimo keturiasdešimtmetį, mėginkime save įpareigoti: vengti kraštutinių, kuriame pavidale jie besireikštų, ir remkime tuos asmenis, kurie tikrai ir nuoširdžiai dirba dėl Lietuvos laisvės; rinkime į vadovaujančias pareigas tokius žmones, kurie yra gabūs, patikimi, sumanūs, nežiūrint kurios partijos ar pasaulėžiūros jie būtų.

* * *

Kenčianti Tėvynė mus, gyvenančius plataus pasaulio kraštuose, laisvuosius savo vaikus įpareigoja atlikti daug pareigų. / *Toliau 4 psl.*

I mūsų svarbiųjų pareigų kodeksą įeina ir lietuvių išlaikymas Lietuvai. Norėdami lietuvius išlaikyti Lietuvai, rimčiausią dėmesį turime kreipti į mūsų jaunimą: jį globoti, lietuviškai auklėti, remti jų kilnius polėkius, jį taip nu- teikti, kad, atėjus leliam valandai, mūsų tautos atžalynas būtų pajėgus suprasti savo pareigas ir būtų pasinešęs kovoti dėl savo tėvų žemės.

O kad mūsų jaunimas, išaukęs ir išsimokslinęs po svetimu dangum, savas pareigas su- prastų, jis turi būti šia linkme tinkamai pa- ruoštas bei nuteiktas. Jaunimo tautinis sąmoni- nimas turėtų būti vykdomas ne žodžiais, bet realiu būdu, būtent: visomis mums įmanomo- mis priemonėmis išlaikant lituanistines mokyk- las, jaunimo laikraščius, lietuviškas knygas, chorus, vaidinimus ir muziką, rengiant jauni- mui paskaitas, žodžiu, naudojant visas mūsų turimas ar prieinamas kultūrinės priemonės. Į jaunimo lietuviškąjį sąmoninimą įeina ir jo įjungimas į mūsų politinę, visuomeninę bei kultūrinę veiklą. Skatinti jaunimą kurti tik lie- tuviškas šeimas, skatinti, kad šeimose vyrų tik lietuvių kalba, lietuviški papročiai, savos tautinės tradicijos.

Tautinio jaunimo sąmoninimo našta jau pri- klauso Pasaulio Lietuvių Bendruomenėms. Bendruomenės be mūsų paramos irgi negalės tų uždavinių atlikti, nes ji tuo tarpu dar nėra tiek pajėgi. Mūsų Bendruomenės nepajėgumas susijęs su daugelio abejingumu, nesidomėjimu ir nesupratimu jos paskirties bei uždavinių. Čia ir yra mūsų pareiga Bendruomenę remti morališkai ir medžiagiškai, kad ji būtų pajėgi atlikti tuos didelius uždavinius, kurie jai paves- ti Pasaulio Lietuvių Statuto nuostatais.

* * *

Esu vyresnės kartos "amerikietis". Susido- mėjęs stebiu naujųjų ateivių kūrį, jų vi- sokeriopą veiklą. Deja, atvirai pastebiu, kad naujųjų ateivių ne visa veikla yra tokia, kokia ji mūsų, "senųjų" manymu turėtų būti. Pasi- gendama tarp senųjų ir naujųjų ateivių nuo- širdesnio bendradarbiavimo visuomeninio dar- bo baruose. Naujieji ateiviai, atvykę į Šiaurės Ameriką, neparodė nei noro, nei nuoširdesnių pastangų suprasti viso to, ką senieji lietuviai šiame krašte yra sukūrę. Vieton jungtis į šia- me krašte jau seniai veikiančias ir pajėgias organizacijas, bet jau pradedančias silpnėti, kad jas sustiprintų, naujieji ateiviai išvystė sa- votišką, dažnai beprasmingą veiklą, kuri mū- sų bendrą darbą ne stiprina, bet silpnina.

Štai, Šiaurės Amerikoje mes turime dvi se- nas turtu ir nariais organizacijas: Amerikos Lietuvių susivienijimą ir Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Susivienijimą. Abu susivieni-

jimai turi per 20.000 narių ir per \$10.000.000 kapitalą. Bet abu susivienijimai sparčiai "se- nėja": tie, kurie savo sunkaus prakaito darbu sukūrė tuos susivienijimus vienas po kito žen- gia į amžinybę, o jų vaikai rodo permažą su- sidomėjimą tėvų reikšmingu kūriniu. Daug vil- čių buvo sudėta į naujuosius ateivius. Deja, tos viltys išsipildė tik dalinai.

Šitos sąmoningos ar nesąmoningos klaidos dar atitaisomos. Aš asmeniškai net pageidau- čiau, kad abu susivienijimai susijungtų į vieną turtingą nariais ir pinigais susivienijimą, kuris be tiesioginės broliškos pagalbos teikimo ne- laimės atveju paskirties turėtų dar ir kitą tiks- lą — Šiaurės Amerikos lietuvių solidarumo ug- dymą bei išlaikymą.

* *

Palietus mūsų kaikiuriuos kultūrinio darbo barus, negalime tylomis praeiti ir pro mūsų spaudos-laikraščių sritį. Nebus per daug pasa- kyta, kad mūsų laikraštinė spauda pamažu žengia į merdėjimo padėtį. Neskaitantieji ją kaltina neįdomumu, nemoderniškumu, atsiliki- mu. Ar tokie kaltinimai turi pagrindą? Aš ma- nau, kad be pagrindo. Kaltindami savo laikraš- tinę spaudą, daugumą tų kaltinimų turėtume prisiimti sau. Įsisąmoninkime vieną tiesą, kuri, tarsi šešėlis, visais laikais seka mūsų išeivijos laikraštine spauda: mūsų spaudos darbininkai — redaktoriai ir leidėjai — amžini elgetos, iš kurių mes daug reikalaujame, bet nesuteikia- me tiek paramos, kiek reikalinga, kad laikraš- čiai būtų ir įdomūs ir turiningi ir moderniški. Be pinigų, ir didelių sumų pinigų, gera ir pa- traukli spauda nesukuriama. Reikalaujam to- bulos spaudos — duokime daugiau pinigų!

* * *

Sukaktuviniaus metais esame užsimoję su- šaukti eilę seimų ir suvažiavimų, sąskrydžių bei kongresų. Tie, kurie šaukia seimus ar kon- gresus, mano, kad tik jo kongresas ar seimas reikalingiausias ir naudingiausias, o kitų tik beprasmis pasivažinėjimas... Iš esmės aš nieko neturiu prieš kongresų ar seimų šaukimą. Kai kada jie ir reikalingi ir būtini. Tik nereikalin- gi ir nebūtini tada, kai kongresai arba seimai šaukiami lygiagrečiai, kai kongresų šaukime prasideda lenktynės, išplaukiančios ne iš vi- suomenės interesų, bet asmeniškų ambicijų. O tai jau yra žala ne tik mums, bet ir Lietu- vos laisvinimo baruose.

Pamėginkime aptarti numatomų kongresų ir seimų spėjimą naudą ir išlaidas su jais susiju- sias. Įsivaizduokime, kad visuose šių metų kon- gresuose ar seimuose dalyvaus per 5000 asme- nų. Kadangi visuose suvažiavimuose dalyvaus iš dalies tie patys žmonės, reiškia, turės ke-

PIJUS J. ŽIŪRYS, chemijos inžinierius, AEC Laboratorijos Lakewood, Cleveland, Ohio, savininkas. Politikas, visuo- menininkas, liet. spaudos bei kultūros darbų rėmėjas. SLA narys, ALT Sandaros narys ir buv. pirmininkas; 1924-1930 Clevelande "Lietuvių darželiui" lėšų rinkimo organizatorius; jv. delegacijų Lietuvos reikalais narys. Už nuopelnus Lietuvai 1938 apdovanotas DLK Gedimino ordinu.

Šių metų rudenį švenčia 65 m. amžiaus sukaktį.

P. J. ŽIŪRYS, Cleveland, Ohio, prominent Lithuanian-American functionary. He marks his 65th birthday anniversary this year.

liauti ne vieną, bet po kelis kartus, taigi jų išlaidos vienam asmeniui susidarys apytikriai po \$2.00.00, o visų suvažiavimų bendros išlaidos sieks apie \$1000.000 sumą. O tai jau didelis pi- nigas, ypač šiais nedarbo metais.

Būkime nuoširdūs ir atvirai. Sutikime, kad mažiausia pusė tų seimų ar kongresų progra- mos bei darbai bus panašūs. Tad ar nebūtų geriau ir naudingiau pusės kongresų ir seimų atsisakyti, o jų vieton savanoriškai sumesti \$50.000 Lietuvos laisvinimo ir lietuviškos kul- tūros garsinimo tarp svetimųjų reikalams. Už tą pinigą galėtume išplėsti veiksmingą propa- gandą per amerikiečių radiją bei televizijos transliacijas. Už tą pinigą galėtume vykdyti kontra propagandą prieš komunistų melą, lie- čiantį Lietuvos pavergimą bei lietuvių tautos barbarišką naikinimą. Už tą pinigą galėtume pasikviesti įtakingus JAV politikus, laikrašti- ninkus ir radijo bei televizijos veikėjus, kurie amerikiečių milijonams bylotų, kad Lietuva turi būti laisva ir nepriklausoma, kad jai turi būti atitaisyta ne tik moralinė, bet ir materia- linė skriauda — sugrąžinti Lietuvos valstybei bei jos piliečiams padaryti karų ir okupacijos metais nuostoliai.

Tų pinigų užtektų ir savo meno kultūros ver- tybių — literatūros, muzikos, dainos, vaidybos, dailės kūrybos — palaikymui bei ugdymui, kad ji būtų veiksminga priemonė lietuvių išlai- kyme, o taip pat ir vertinga priemonė lietuvių dvasinės kultūros vertybės skieisti tarp ame- rikiečių. Būkime tikri, kad šiuo būdu daug dau- giau patarnautume Lietuvos laisvinimui bei lie- tuvių išlaikymui, negu abejotinos vertės kon- gresais ar seimais.

* * *

Ir pabaigai — atviras pasiaiškinimas. Ra- šau šiuos žodžius ne užgauti ar keno nors ge- rus norus suniekininti norėdamas, bet tik vienu vieninteliu tikslu: atvirai pareikšti savo nuo- monę mums visiems rūpimais reikalais. Jieš- kojimas naujų kelių bei naujų veiklos metodų, kaip Lietuvą iš sunkios vergijos išlaisvinti, ne- turėtų būti supras tas saktu noru ką nors už- gauti ar jo pastangas suniekininti. Visi esame ne tobulybės, tik paprasti žmonės, kuriems dažnai pasitaiko suklysti, bet, pastebėjus savas klai- das, reikia mėginti jas taisyti. Tokia prasme prašau suprasti šiuos mano pasisakymus.

PAVERGTŲ JUNGTINIŲ TAUTŲ ketvirtoji speciali sesija, įvykusi bal. 25—29 dienomis Strasburge, Prancūzijoje. PJT nuolatinė rezidencija New Yorke. Paveiksle dalis specialios sesijos dalyvių prie posėdžio stalo: (iš kairės) Vengrijos delega- tas, Latvijos delegatas, Lietuvos delegacijos pirm. V. Sidzi-kauskas (iš New Yorko), dr. P. Karvelis (iš Vokietijos), J. Lanskoronskis (iš Paryžiaus); nematyti J. Vilčinsko (iš Lo ono).

Šios sesijos svarbiausi svarstymai sukosi apie tarptautinę padėtį ir sovietų kėslus, sovietinį kolonizimą, Europos apjungimą, žmogaus teises. Sesijoje apsilankė ir laisvosios Europos atstovai, taip pat Strasburgo miesto pareigūnai.

SOME OF THE REPRESENTATIVES of the European Captive Nations at the latest session in Strasbourg, France. Mr. V. Sidzi-kauskas (3rd from left) has headed the Lithuanian delegation.

TENDENCIJA AUGTI IR STIPRĖTI

Iš Lietuvos Krikščionių Demokratų konferencijos Chicagoje

Nutarimai ir suvažiavimo bei šulų pasisakymai

Gyvename lemtingas dienas. Šiemet renkasi ar dar rinksis posėdžių liaudininkai, tautininkų grupės, frontininkai, Amerikos lietuviai į kongresą Bostone, šiemet įvyks Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas. Gegužės 30-31 d. posėdžių į savo konferenciją buvo susirinkę ir lietuviai krikščionys demokratai (Chicagoje, Jaunimo Centre).

Kai kiti jau seniai skelbia partijas ar sąjūdžius "atgyvenus savo amžių", toli gražu to nė nemano rodyti kr. demokratai. Net priešingai: jie rodo tendenciją plėstis. Prašalaičiui iš visų konferencijos sveikinimų, pranešimų, diskusijų susidarė toks įspūdis:

1.L. kr. demokratai ne tik nemano likviduoti, bet vis tvirtėja. Pačioj konferencijoj ar pokalbiuose dalyvavo 44 atstovai ir nemaža bičiulių, iš viso per 150 asmenų. Chicagos skyrius turi 160 įsirašiusių narių, Waterburio 59, etc. Ypač aktyvus Clevelando skyrius atsiuntė į konferenciją net 19 žmonių. Pasak vysk. V. Brizgio, jei kr. d-tai būtų turėję tokį gražų veikėjų būrį 1918-1919 metais, N. Lietuvoj — darbo vaisiai būtų buvę dar ryškesni.

2. LKDS eilės papildė naujais žmonėmis, ypač iš akad. jaunimo tarpo. Organizuojami studijų klubai, kurių tinklas vis plečiasi. Apie jaunimui skiriamo žurnalo "Jaunimo žygiai" veiklą pranešė žurn. red. A. Kasiulaitis. Žurnalo reikalais ypač atsidėjęs rūpinasi Clevelando skyrius.

3. Iš Lietuvos atstovo Washingtono J. Kajeko, konsulo dr. P. Daužvardžio, vysk. Brizgio, prel. Krupavičiaus, ALTo pirm. Šimučio ir kt. sveikinimų ar konferencijai tarto žodžio išryškėjo, į ką turėtų ypač būti kreipiamas dėmesys Lietuvos laisvinimo kovoje šiuo metu. Krikščionys demokratai laikosi nusistatymo, jog didžiausia tremties meto pareiga yra Lietuvos laisvinimas. Ypačiai remiami VLIKas ir ALTas. ALTo pirm. Šimučio pareiškimu, "niekas tene-drįsta ardyti ar silpninti šias svarbiąsias institucijas, kaip ALTas ar VLIKas. Mes parduosime Lietuvą savo susiskaldymu, savo abejingumu ar tingumu. Aš stoviu ir stovėsiu už visų lietuvių vienybę. Be jos sutirpsime ir kaip tauta žūsimė".

Visi pakviesti remti VLIKą ir kt. laisvinimo veiksmus. Konferencijoj pasigirdo balsų, kad "didieji Pabaltijo kraštus jau yra faktiškai nurašę, tik politikai nenori mums to pasakyti, bijodami triukšmo". Kiti, kaip inž. A. Rudis, reiškė nuomonę, jog "Washingtonas mūsų nei paruos, nei atpirks".

Sutikta su nuomone, kad Amerikoje daug reiškia viešoji opinija; prisitaikius prie amerikiečių psichologijos ir principų, pavyks surasti panašių priemonių, kaip Kersteno Komitetas, kuriomis bus įmanoma pasiekti efektyvių rezultatų.

Prel. Krupavičius išryškino, kokia svarbi institucija yra VLIKas, kurio reikšmė ypač paaiškės tada, jei tektų visai pasitraukti į pogrindį. Nusiskundęs, kad VLIKui numetami tik grašiai, nes "užruko mūsų mašnos ir tautinė sąžinė", o dar ne kartą pagaliais apmėtomi ir tie, kurie aukoja, skatino rūpintis, kad "migracinė bacila nepadarytų mūsų lavonais". Pasak ALTo pirmininko, ar Eisenhoweris arba Dulles šnekėtų tiek apie Pabaltijo valstybes, jei JAV-se neveiktų tautinės grupės ir jų žodis nebūtų toks svarbus? Todėl būtina stiprinti laisvinimo veiksmus, ypač VLIKą, kuris daugiausia remiasi JAV ir Kanados lietuviais. Draustinas kiekvienas, kuris stengiasi ardyti jų veiklą, stengiasi paskleisti erzę, tuščių ginčų. Konferencija visas organizacijas ir visus atskirus asmenis skatino dalyvauti ALTo ir VLIKo darbuose.

Labai lietuviškos buvo pamaldos. Pasak prel. Krupavičiaus, jos tiesiog spaudė ašaras. Tartum mokyta choras, visi unisonu traukė iš gilumos

širdies lietuviškas giesmes. Pamaldas laikė prel. Albavičius, o ilgai atmintiną pamokslą pasakė Tėvas J. Kidykas, SJ.

Naujam posėdy, pasveikinus Lietuvos atstovą Washingtono, Italijos kr. dem. partiją ir kt., buvo išrinkti nauji vykdomieji organai:

Centro komitetas — dr. K. Šidlauskas (pirmininkas), inž. K. Pabedinskas, dr. Z. Danileivičius, P. Maldeikis, kan. V. Zakarauskas, dr. V. Literiskis, P. Vainauskas, vicepirm., St. Dzikas ir A. Gražiūnas (pask. 3 niujorkiškiai).

Garbės teisman išrinkta: prof. J. Gravrokas, H. Idzelis ir P. Stravinskas; revizijos k-jon: klevelandiškiai — J. Staniškis, St. Alšėnas ir P. Kliorys.

Konferencijos proga posėdžiavo Leono XIII fondas, vytautininkai pagerbė savo šefą M. Krupavičių, vyko atskirai kd studijų klubų atstovų suvažiavimas. Visur gausiai dalyvavo gydytojų, inžinierių, dvasininkų, profesorių ir paprastų darbo žmonių.

LD korespondentui teko sutikti visu žymiuosius kd vadus, o kuriems jis patiekė ir konkrečius klausimus į kuriuos atsakymai iš dalies nušviečia šios partijos darbo gaires ir nusistatymus.

DR. ANTANAS TRIMAKAS,

VLIKO pirmininkas, daręs konferencijoje laisvinimo reikalais pranešimą, buvo paklaustas:

— Kokie patys svarbieji šio meto laisvinimo uždaviniai? atsakė:

..— Tautos pavergėjai yra perėję į visuotinę ofenzivą prieš laisvąjį pasaulį. Maskva sukėlė visą audrą visuose kontinentuose naujoms tautoms pavergti ir savajai imperijai išplėsti.

Tos ofenzivos akivaizdoje tolygiai turim suaktyvinti laisvinimo veiklą visur, kur tik galime pavergėją pasiekti. Turiu mintyje mūsų spaudą, kuri labai atsidėjus komunistų sekama, mūsų radius ir organizacijas. Jos visos turėtų sustiprinti savo tautinę veiklą, padėti VLIKui pakelti laisvajame pasaulyje gyvenančių lietuvių ryžtą ir pasišventimą kovoti už tautos laisvę liki pergalės.

PR. VAINAUSKAS,

buvęs ilgametis ek pirmininkas, paklaustas:

— Kiek lietuviai kr. demokratai įsijungę į tarptautinius sąjūdžius ir per juos garsina Lietuvos reikalus? — atsakė:

— Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjunga yra narys Vidurio Europos Krikščionių Demokratų Sąjungos (Christian Democratic Union of Central Europe). Toje sąjungoje dalyvauja: lietuviai, latviai, lenkai, čekai (čekoslovakai), slovėnai (jugoslavai), vengrai. Šioji Sąjunga yra narys Nouvelles Equipes Internationales (NEI), kurios centras yra Paryžiuje ir kurioje dalyvauja laisvųjų Europos tautų kd. CDUCE turi savo biurus New Yorke ir Paryžiuje.

CDUCE turi jaunimo sekciją, kurioje lietuviai New Yorke ir Paryžiuje aktyviai reiškiasi, dalyvaudami tarptautiniuose jaunųjų kongresuose ir suvažiavimuose. CDUCE yra taip pat tarpkontinentalinės kd organizacijos narys, į kurią,

PRELATAS MYKOLAS KRUPAVIČIUS, ilgametis KDS pirmininkas, sąjungos ideologas, vienas iš garsiausių lietuvių kalbėtojų, stilingas prozos rašytojas, paskutiniu metu davęs rašinių literatūrinėmis temomis atsiminimų formą. Buvęs ilgametis VLIKO pirmininkas.

MSGR. MYKOLAS KRUPAVIČIUS, prominent Lithuanian Christian Democratic Party leader and long time President.

be jos, įeina NEI ir Lotynų Amerikos jungtinė kd organizacija.

Lietuvių kd yra taip pat pilnateisis NEI narys ir aktingai dalyvauja tos organizacijos vykdomuose tarptautiniuose suvažiavimuose ir kt. darbuose. Visur lietuvių tautos reikalai ginami ir garsinami atsidėjus. O tam progų yra pakankamai.

J. VYŠNIONIS, Lietuvių Krikščioniškosios Demokratijos Studijų Klubų koordinacinės valdybos pirmininką užkalbinau:

— J a u n i m a s i r p o l i t i k a. Kokie tai neįdomūs ir pasenę dalykai, —sako ne vienas. Kas kita, jei pvz. kas šauktų suvažiavimus ir garsintų, kaip lengviau įsitaisyti lincolnus ar kedilakus, kaip parnešti namo ne mažiau kaip po 100 dol. kas savaitę, šokti ir tik šokti, gėrėtis vienais "lenciūgėliais" ir nieku daugiau. Ką Jūs turėtumėte į tai pasakyti?

Vyšnionis atsakė:

— Šį klausimą supratau kaip klausimą: ar verta jaunimui dalyvauti politikoje, ar ja nesidomėti, o rūpintis tik dolerių kalimu arba tesidomėti tik lietuviškuoju folkloru?

Nukelta į 10 psl.

PRUDENCIJA BIČKIENĖ, solistė, ir jos vyras inž. Vytautas Bičkus, East Chicago, Indiana. **MRS. PRUDENCIJA BIČKIENĖ**, famed Lithuanian-American soloist, with her husband Engineer Vytautas Bičkus, East Chicago, Ind. Mrs. P. Bičkienė has recently left for Italy to pursue her voice studies there. At present she considered as one of the top Lithuanian-American soloists (See Front cover and article on pages 6 and 7).

TALENTAS, DARBAS IR PASISEKIMAS

Solistės Prudencijos Bičkienės laimėjimai

Kam kam, bet lietuvių priaugę scenos darbuotojai kartais pastarieji du dešimtmečiai buvo itin nepalankūs. Jei įvairių tikslų mokslų studentai ir "keliaudami per pasaulį" galėjo rinkti užskaitas, laikyti egzaminus ir tobulintis savo pasirinktoje profesijoje, tai

scenos žmogui reikia labiau pastovios atmosferos ir sąlygų, kad galėtų bręsti, augti ir kilti. Daugel jaunų scenos meno talentų žuvo besikeičiančiose Lietuvos okupacijose, D. P. barakuose Europoje, Kanados miškuose ar Pietų Amerikos bei Australijos džiunglėse, ne vieną

negražinamai užpustė Amerikos fabrikų dulkės, o kitus nusinešė "good time" gyvenimo srovė. Daugeli, bet ne visus! Ir šiose sąlygose iškilo naujų talentų, kurie kelia lietuviškojo meno garbę.

Viena iš tokių yra solistė Prudencija Bičkienė. Turėdama Dievo dovaną — gerą balsinę medžiagą ir jausdama sceninį pašaukimą, per pusantro dešimtmečio ji rungtis su daugybe kliūčių, kol galiausiai išsikovojo geriausių šio meno specialistų pripažinimą, jų globą, moralinę bei medžiaginę paramą.

Štai kelios gairės Prudencijos Bičkienės kelyje į dainos meno viršūnes.

Iš Vilniaus konservatorijos jauną studentę kartu su tūkstančiais kitų lietuvių 1944 metais antrą kartą užplūstanti raudonoji banga išmetė į tremtį ir kartu į nežinią. Bet vos tik pasibaigus karui, Bičkienė jau girdime Miunchene betęsiančią dainavimo studijas Haendelio konservatorijoje. Solistė savo daroma pažanga mieliai dalinasi su lietuvių visuomene, ir dažnai ją girdėjome dainuojant lietuvių pabėgėlių stovyklų scenose solo ar prisimintinuose duetuose su soliste Daugėliene (dabar gyvenančia Manchester, N. H.).

1949 m. gegužės mėn. 18 d. Prudencija Bičkienė kartu su savo vyru Vytautu pasiekia visų benamių išsvajotąją Ameriką ir sunkiam darbui patenka į fabriką.

"Keletą metų dirbau Inland Steel dieninėse ir naktinėse pamainose, kur be sunkaus fizinio darbo reikėjo kvėpuoti tvankiu ir mineralinėmis dulkėmis pertekusiu oru. Tai buvo nedėkingos dainavimui sąlygos..." — pasakoja pati solistė.

Tačiau kelerius metus gulusios dulkės nesužlugdė nei solistės balso, nei (ir kas svarbiausia!) ryžto.

Visą tą laiką Bičkienė lavinosi toliau pas lietuvių ir kitataučių dainavimo mokytojus, kartu nenuleisdama akių nuo šio krašto muzikinio gyvenimo apraškų ir galimy-

bių. Ji mieliai būdavo laukiama ir mieliai dalyvavo lietuviškų parenkimų scenoje Čikagoje ir kitose kolonijose. (Kartą buvo pasiekusi ir tolimąją Kaliforniją — Los Angeles.). Vieną sezoną dainavo Chicago Lyrinės Operos chore (iš 250 kandidatų konkurso kelių buvo priimta tik 4).

Tačiau Bičkienė parengimų solistės karjera nesitenkino ir aiškiai apsisprendė už profesinės dainininkės kelią. 1956 m., vyro finansuojama, leidžiasi Romon ir kurį laiką dirba su žymia dainavimo mokytoja Contessa Calcagni. Grįžusi Chicagon toliau intensyviai dirba su dainavimo mokytoja Ruth Singletary. Pastangos neša vaisius. 1957 m. Chicagoland Festival varžybose Bičkienė laimi pirmą vietą ir "geriausios dainininkės Indianos valstybėje" titulą.

Savo laimėjimo ir mokytojos padėkos, Bičkienė stoja ir į Amerikos Opera Audition paskelbtąjį konkursą. Konkurencija didelė — virš 1000 prašymų. Po kelių atrankų, teisėjų komisija paskelbė 26 laimėtojų pavardes, tarp jų ir mūsų solistės. Ruošdami galutinai atrankai, konkurso organizatoriai laimėtojus aštuonias savaites toliau mokė ir tobulino Cincinnati kolegijos konservatorijoje. Mokytojais buvo pakviesti operinio meno specialistai iš Italijos: Alberto Zedda ir garsiosios La Scala mokyklos direktorius Maestro Guilio Confalonieri. Amerikos ir Italijos muzikos specialistų komisija š. m. kovo 10-11 dienomis finalinėse varžybose atrinko 8 pačius geriausius, ir lietuvių visuomenės džiaugsmui, tarp jų pačių geriausių buvo Prudencija Bičkienė.

Š. m. gegužės 16 d. American Opera Audition organizacija laimėtojus savo lėšomis išsiuntė Italijon, mat, Italija vis dar tebelaikoma tarsi operinio meno sinonimu. Čia jie rinkinių operos meno specialistų priežiūroje paruoš savo balsus atitinkančias operų partijas ir dar šiais metais debiutuos Milano ir Florencijos scenose. Be to, numatyti du koncertai: Romoje ir Briuselyje vykstančioje pasaulinėje parodoje. Grįžus Amerikon, reikia manyti, jiems bus atviros durys ir į šio krašto didžiąją sceną. American Opera Audition kaip tik ir turi tikslą paruošti Amerikai savų gerų operos solistų, kad nereiktų nuolat jų "importuoti" iš užsienio.

Prudencija Bičkienė įrodė, kad nėra neįveikiamų kliūčių ir kad tolimų distancijų varžybose laimėjimus neša talentas, ištvermė ir veržlumas, nesvarbu, kokios tautos, didelės ar mažos, tu esi. j. k.

SOLISTĖ P. BIČKIENĖ Balfo dešimtmečio minėjime 1954 m. New Yorke su kitais programos dalyviais ir minėjimo komiteto nariais. Iš k. į d. akt. V. Žukauskas, dr. A. Škėrys, smuikininkas Iz. Vasyliūnas, J. Ginkus, sol. Prudencija Bičkienė, A. Reventas, Balfo pirm. kan. dr. J. B. Končius, J. Janulevičienė, sol. S. Daugėlienė, kun. dr. S. Valiušaitis, pianistas A. Mrozinskas.

SOLOIST P. BIČKIENĖ and participants in program given to celebrate the 10th anniversary of BALF, 1954, New York.

Foto V. Maželis

Learn more about the country of your ancestors from the

LITHUANIAN WORLD DIRECTORY

by Anicetas Simutis

The most comprehensive source material about Lithuania and Lithuanians ever assembled in one volume, this 464-page book is crammed with information on every Lithuanian topic: *history, language, art, music, literature, Soviet occupation, deportations, relentless fight for freedom etc.*

It contains lists and addresses of several thousand intellectuals, professionals, parishes, clubs and associations in the Western World. *It is the only publication of its kind in the English & Lithuanian languages.*

Illustrated, indexed, hard cover.

Postpaid \$6.50

from the Lithuanian Chamber of Commerce, 41 W. 82 St. New York 24, N.Y.

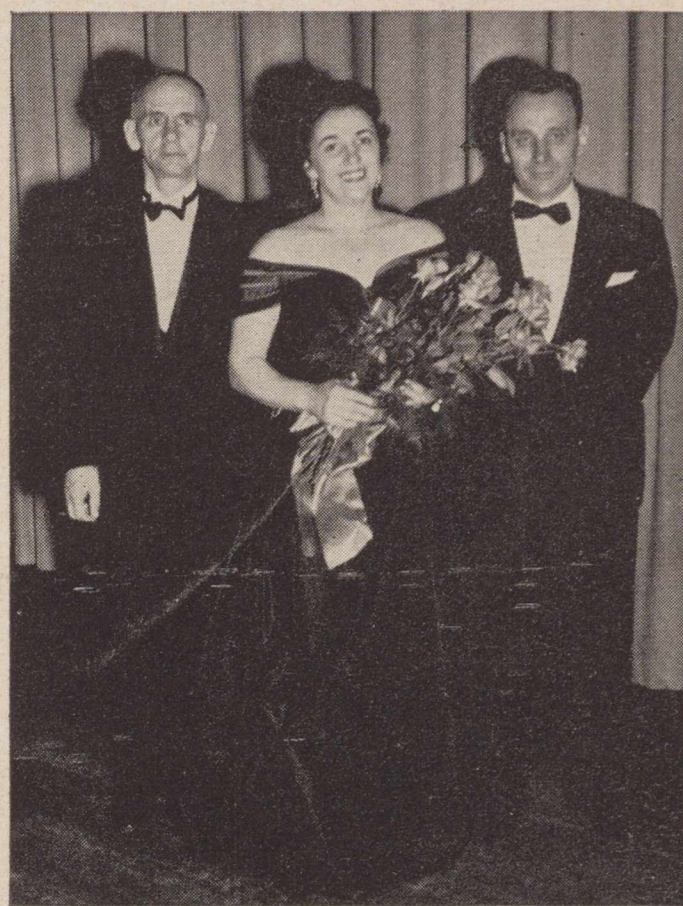
PRIEŠ PASIRODYMĄ TELEVIZIJOJ Cincinnati mieste 1958 m. Stovi — solistė P. Bičkienė, prie pianino — tenoras Jean Deis.

Mrs. P. Bičkienė, Lithuanian-American soloist, with Jean Deis, American soloist, in Cincinnati, Ohio.

DOVANA "GERIAUSIAI INDIANOS DAINININKEI" — 1957 m. Chicagoland Festival, Michigan City, Indiana.

Mrs. P. Bičkienė, soloist, was named the best singer at the Chicagoland Festival in Michigan City, Indiana, in 1957.

PO KONCERTO CHICAGOJE (1956). Vidury — sol. P. Bičkienė, kairėj — komp. Vl. Jakubėnas, dešinėj — sol. Stasys Citvaras.

Mrs. P. Bičkienė, center, with composer Vl. Jakubėnas, left, and soloist S. Citvaras, after a concert in Chicago, Illinois.

PRUDENCIJA BIČKIENĖ dainuoja "Lietuvių Dienoj" International Friendship Gardens, Michigan City, Indiana. Prie pianino muzikas Vl. Jakubėnas.

SOLOIST PRUDENCIJA BIČKIENĖ sings at Lithuanian Day festivities in Michigan City, Indiana.

JULĖ BALTRUKONYTĖ (vėliau Rastenenė), 1923 m. bal. 22 Sandaros 18 kuopos statytam veikale, Cleveland, Ohio, vaidina Salomėją.

MISS JULIA BALTRUKONIS, April 22, 1923, as Salome, for Chapter 18 of Sandara, Cleveland, Ohio.

♦ **ADVOKATAS IR POETAS NADAS**
IR **JULĖ BALTRUKONYTĖ RASTENIAI**, Bal-
timore, Md., vedę birželio 18, 1927 m.

Member of Maryland and Ohio Bar and
poet, **NADAS RASTENIS**, and his wife,
of Baltimore, married June 18, 1927.

POETAS

NADAS RASTENIS

eiles rašo lietuvių kalba nuo 1917 metų, angliškai — nuo 1922. Poezijoje jis griežtai laikosi tradicinės klasikinės formos. Lietuviškai be smulkesnių dalykų periodikoje, atskirai yra išleidęs tautosakinę poemą „Trijų Rožių šventė“.

Už angliškai parašytą ilgesnį dalyką „War Curse“ yra gavęs countess d'Esternau konkurse medalį. Priklauso vietos poetų klubui.

Iš kitų angliškai rašytų dalykų pažymėtinas The Toast to the host. Autorius yra ypač pasižymėjęs išversdamas angliškai Donelaičio poemą „Metus“ ir Baranausko Anykščių šilėlį (ilustruotas lietuvių ir anglų kalbomis L. Dienų leidinys). Rankraštyje turi išvertęs Vytės Nemunėlio poemą vaikams „Meškiukas Rudnosiukas“. Smulkesnių eilėraščių yra vertęs iš Maironio, Vaičiūčio, Baltrušaičio ir kt.

I lietuvių kalbą yra išvertęs Šekspyro Venerą ir Adonį, Omaro Kajamo Rubajatus ir kt.

Nadas Rastenis

PAVASARIO POSMAI

PAVASARIS

Ledas, kurs per žiemą klojo
Augmeniją nuotakoje,
Saulei kylant, suputojo.

Šalčio iltys jau atšipo.
Iš nuogų berželių sklipo
Pumpurai sula sukvipto.

Nuo rudens šalnų nuvytęs
Augštas ir platus žilvitis
Kečia minkštas pupelytes.

Pakraščiais ramaus upelio
Linksmos viksvos krūmais želia,
Ir purienos žiedus kelia.

Rytui auštant ravas žvilga;
Jauną veją, laknią smilgą
Gaivinga rasužė vilgo.

Iš dirvono ir pušyno
Vėjas neša saldų vyną:
Sielą smagumais svaigina.

Mūsų žemė, sengalvėlė,
Iš letargo prisikėlė,
Į kasas įpynė gėlę.

Saulė, sunaikinus sniegą,
Ir tave, mane, ir diegą
Aksto atgimimo jėga.

Šakoje ir augštumoje
Paukščiai dainėles dainuoja;
Jau pavasaris atėjo.

Stebint žemės atgimimą,
Ir senuosius, ir jaunimą
Netikėtas džiaugsmas ima.

Želia sodas, želia daržas,
Želia šimtametis beržas,
Iš širdies linksmumas veržias.

★ ★ ★

Ak, kad laikas neskubėtų,
O pavasaris tesėtų,
Žolynai nuolat žydėtų,
Paukščiai visuomet čiulbėtų,
Žygiai nežabotų metų
Tyro veido nevagotų, —
Tai pasaulis negirdėtų
Aimanavimo poetų.

EGLUTĖ

Pasodinau eglutę žalia
Tarpe namų ir kelio,
Viduj darželio.

Toli nuo girios ji,
Kaip aš nuo Nemunėlio;
Lieknutė ir smagi

Lai stiepias, auga, želia,
Į dangų galvą kelia.

Primins ji man kas mielą dieną

Pažaimenio eglyną,

Nupjautą šieną,

Sklandžias bangas laukų,

Kurklius ir mėnesieną,

Jaunimo džiaugsmo dainą,

Kvėpėjimą sakų, —

Brangią gimtinę mano.

LIETUVA TIK VIENA

Nors daug daug žvaigždžių dausose
Rytuose ir vakaruose
Kelauja platumos keliais
Ir mirga meilės spinduliais,
Bet iš daugybės tik viena —
Tik saulė šypsosi diena,
Tik saulė šypsosi diena.

Nors šiam pasauly daug šalių,
Nedidelių ir didelių,
Kur ošia platūs pušynai,
Ir žydi gražūs žolynai,
Bet mums tiktai viena sava —
Tai mūsų žemė Lietuva,
Tai mūsų žemė Lietuva.

Todėl iš tų visų šalių
Aš tiktai Lietuvą myliu:
Myliu jos bakužes senas,
Dainuoju jos gražias dainas;
Ir kai migsiu šaltai, tyliai,
Aš atiduosiu širdį jai,
Aš atiduosiu širdį jai.

NADAS RASTENIS, 1921—1924, teisių studentas Bostono Universitete.
Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros vice prezidentas.

NADAS RASTENIS, 1921—1924, law student at Boston University.
Vice President of Lithuanian National League of America.

* * *

Nors šiam pasauly daug šalių,
Nedidelių ir didelių,
Kur ošia platūs pušynai,
Ir žydi gražūs žolynai,
Bet mums tiktai viena sava —
Tai mūsų žemė Lietuva,
Tai mūsų žemė Lietuva.

PRASILENKĘ ŽODŽIAI

ČESLOVAS GRINCEVIČIUS, Cicero, Illinois

— Kokie jūs laimingi, kurie galite gyvais žodžiais atpasakoti jautriausius žmogaus pergyvenimus, — sykį tarė mano bičiulis Valerijonas Vaičius, dailininkas.

— Taip? Net nežinojau, kad mes, kurie mokam žodį šiaip taip suregzti, būtime tokie jau laimingi, — mėginau pajuokauti. — Bet pasakyk, kas gi nutiko, kad dailininko dažų neužtenka, reikia jau plunksnos?

Čia jis man ir papasakojo vieną tokį mažą atsitikimėlį.

Pirmą sykį gyvenime dalyvavau peizažistų parodoj. Nedrįsau daug paveikslų siūlyti — vos du. Ir abu juos priėmė. Vieną jų pavadinau — „Užmiršti senkapiai“, antrą — „Paukščiai grįžta“.

Atidarymo dieną parodoj visai nesirodžiau. Bus daug žmonių, draugų, ir tų, kurie už kampo mėgsta nusišypsoti: „Štai, ana tas, kuris irgi nori pasirodyti.“ Publika ten suėjus lygins vieno darbus su kitų, salėje jieškos jų autorių, ir netyčia ausį pasieks vieno žodžio siauroka recenzija „neoriginalus“, „menkas“, „nemėgsta tokių temų“...

Buvo jau trečia ar kevirta diena po atidarymo, kai ir aš parodon nuėjau. Salės kampe tik pora nepažįstamų jaunuolių vaikštinėjo. Buvau kiek maloniau nustebintas, kai savo paveikslų tarp kelių šimtų kitų jieškoti neteko. Nors ir ne salės centre, bet netoli jo buvo pakabinti, ir, kaip tyčia, ten, kur apšvietimas buvo pats geriausias. Gal pirmą kartą ir aš pats su pasitikėjimu žiūrėjau į savo darbus ir pagalvojau, jog jie nėra jau tokie menki, palyginus su kaikiurių kolegų hiperprodukcija. Tą valandą aš net norėjau, kad kas nors iš mano pažįstamųjų čia būtų.

Namoėjau patenkintas ir tyliai švilpavau visokias Mozarto operų arijas.

Po poros dienų man į studiją paskambino vienas iš parodos rengėjų ir pranešė tai, nuo ko net karšta akyse pasidarė: mano paveikslas „Paukščiai grįžta“ yra atrinktas į dešimtį geriausių, iš kurių vėliau jiems reikės išrinkti vieną premijai ir perkelti į meno muzėjaus nuolatinę parodą. Atvirai pasakė, kad tas darbas jiems sunkus, ir kad po to jie išgysią devynis naujus priešus. Aš buvau susijaudinęs nuo tos žinios ir gan netaisyklingais sakiniiais pasakiau, kad gal ir turės naujų neprietelių, bet daugiausia aštuonis, nes aš tokiu nepasidarysiu nei laimėjęs, nei nelaimėjęs. Anas gerasis kolega man padėkojo.

Praėjo pora dienų — ir štai dar stipresni įvykiai: į studiją pas mane užėjo senukas profesorius, parodos organizatorių pakviestas būti teisėjų komisijos pirmininku ir pranešė, jog likom tik du kandidatai premijai gauti — Liudvikas Varkala ir aš! Po ilgų ginčų ir disputų jie sustoję ties dviem, jo žodžiais, vertingiausiais paveikslais, bet galutinio sprendimo negalėję pasiekti. Tai teksią kokiai savaitei atidėti. Per tą laiką komisijos narių argumentai labiau susikristalizuosią, bus kada reikalą šaltai pergalvoti ir įvertinimą pasiekti gal kitoj šviesoje. Jis asmeniškai linkįs, kad toji premija man tektų, nes tai būtų, kaip jaunesniam, didesnis aktyvas tolimesnei kūrybai, gi Liudvikas jau

yra tokias premijas laimėjęs porą kartų. Be to, ir be premijų jis mokąs geriau gyvenime kovoti už savo egzistenciją, esąs net įžūliai veržlus.

Prasidėjo keisto, iki šiol nepatirto nerimo dienos. Aš veik nieko negalėjau dirbti. Nors ir ketinau apie galimą laimėjimą niekam nesakyti, bet negi kas įstengs paslaptį sulaikyti, kai ją žino penki ar septyni asmenys! Po kelių dienų apie du kandidatus ėmė kalbėti visi kolegos dailininkai ir pažįstamieji. Man buvo gerokai nemalonu, kai kiekvienas, manydamas man darąs džiaugsmo, vis užklauskavo: „Na, kaip ten su ta premija bus? Aš tai tamstai skirčiau“. Tas pats pilietis, sutikęs Varkalą, lygiai to paties ir jam linkėdavo.

Jeigu tai bus man? Po tokio pagalvojimo širdis imdavo smarkiau plakti. Nemėgau didelės viešumos, sakyti iškilmingų kalbų, būti dėmesio centre. Ar ne geriau būtų, jei toji premija ne man tektų? Ramiai sėdėčiau namie, dirbčiau. Dabar dėl viso ko jau reikia galvoti, kas tektų pasakyti, jei aš būčiau laimėtojas. Reikia ir gražiai pasakyti, ir nebūti šablonišku, kad susirinkusieji nesakytų, kaip dažnai esti, kad „nieko gero nepasakė“.

Iš kitos pusės tačiau būtų malonu save matyti visuose laikraščiuose, būti tarp tų, kurie linksniuojami enciklopedijose, kurie įeina į tautos išrinktųjų sąrašą. Kas gi nebūdamas šventuoliu arba į jį panašiu to netrokšta? Žinoma, bus ir neišvengiamai tauškalų, pikty šnekų ir kitokių nemalonių knisinėjimųsi po mano menku stogu. Ilgainiui tik bus gera žinoti, kas liks mano draugais ir kas priešais.

Buvo šeštadienis. Iki premijos įteikimo beliko savaitė ir viena diena. Tą vakarą teisėjų komisija rinkosi paskutinio posėdžio, galutinio sprendimo. Pradžioj buvau galvojęs vakare visai nesėdėti namie ir nelaukti nelaukiamų žinių. Bet jeigu kartais laimė bus mano pusėje? Ne, nutariau kaip nors užmušti nerimastavimą ir ėmiaus paties maloniausio darbo ir paskendau bekliaudamas laikraščių iškarpos meno istorijos klausimais.

Vakaras, kaip tyčia, buvo labai ramus, niekas neskambino, niekas neužėjo, niekur nekvietė. Mano pažįstamieji išsiruosė į kaukių balių.

Kartais pažiūrėdavau pro lango užuolaidą į žiemojančią gatvę.

Lengvai snigo.

Kaip gera nerūpestingai žiūrėti į žiburių nušviestas snaiguoles ir pro jas sekti retkarčiais kokį praeinantį žmogų ir vis kažko laukti...

Miesto laikrodžiai metaliniais balsais pranešė aštuntą, vėliau devintą, dešimtą valandą.

Aš ilgai kaičiau ir delsdamas gėriau arbatą, vėl tvarkiau iškarpas, žiūrėjau į gatvę ir snaiguoles. Žinoma, posėdis dar negalėjo baigtis. Ministeriai ne tiek posėdžiauja.

Taip praėjo vakaras ir kita diena. Man buvo aišku, kad reikia vėl apsiprasti su kasdienine pilkuma. Tik be reikalo buvo kiek sudrumstas mano gyvenimas.

Kitos dienos vakarą paskambino vienas iš teisėjų komisijos ir atsiprašinėdamas teisinosi, kad „balsų dauguma“ premija atiteko Liudvikui Varkalai. Paskui jis bandė ne-

vykusiai guosti, kažko linkėti ateičiai. Aš jau buvau visai ramus, net ramesnis už tą, kuris mane ramino.

Toliau dienos vėl ėjo senu žingsniu. Daug dirbau ir skaičiau. Tik laikraščiai dėjo Liudviko atvaizdus, aprašymus, pasikalbėjimus. Kiti net į padanges jį kėlė. Ar taip būtų buvę ir su manimi?

Baigiantis savaitei, prieš premijos įteikimo iškilmes, kaip ir derėjo didžiausiam konkurentui, suredagavau Liudvikui sveikinimo telegramą ir pasiunčiau šventės rengėjų vardu. Rašiau, kad džiaugiuosi jo laimėjimu, premijos jis buvo vertas. Savo nuoširdumo neslėpiau.

Bet į pačias iškilmes nėjau.

Niekas ten manęs ir nepasigedo.

Kitą dieną laikraščiai jau suskubo aprašyti šventės įspūdžius, atpasakoti laureato išdidžią ir kiek pompastišką kalbą, paminėti sveikintojus, tarp jų ir mane.

Dar tą patį vakarą pas mane į namus užėjo mano bičiulis Balys. Geras žmogus, bet jo apsilankymas niekad nėra buvęs malonus: jis neužėina tik „taip sau“, bet visad tik kokią nemalonią žinią atnešdamas pirmas. Laukiau, ką gi jis turi šiandieną.

— Ar skaitai, ką „Tautos valia“ apie tave rašo? — užklauskė Balys.

Ne, aš to laikraščio iš kito, tolimo miesto neprenumeravau ir jo nemėgau. Tas laikraštis tuo buvo garsus ir dar šiaip taip gyvavo, kad jame kiekvienas, kuris norėjo ką nors iškoneveikti ar suvesti sąskaitas, rasdavo atdaras duris.

Korespondencijoj iš mano miesto, rašytoj kaip tik tada, kai jau tik du kandidatai bebuvom, ir pasirašytoj kitiems dar nežinmu, bet man jau paaiškėjusiu čiuikos slapyvardžiu, tas pats Liudvikas Varkala tarp kitko rašė:

„... tikru nesusipratimu reikia laikyti tai, kad šioje parodoje leista dalyvauti ir tokiam nesubrendusiam nemokšai ir pretenzingam diletantui Valerijonui Vaičiui. Ar tik ne dėl to jis ten pateko, kad akiai, bet nevykusiai mėgina sekti pėdomis tų, kurie šią parodą organizavo? Išblyškusiems tepliotojams čia ne vieta.“

„Išblyškę tepliotojai“ — šitą epitetą apie savo kolegas, kuriems jis neteikė jokios ateities ir pašiepiančiai tegalėjo jų vardą minėti, ne sykį dailininkų diskusijose pavartojo Liudvikas. Rašydamas tą korespondenciją, greičiausiai jis buvo tai užmiršęs ir save lengvai išdavė.

Ar tas rašinėlis turėjo įtakos komisijai, kai ji tarė paskutinį žodį? Gal ne. Pagaliau tas ir nesvarbu. Tačiau svarbiausia tai, kad mūsų intencijos brendo vienas kitam tuo pačiu laiku labai nepanašios. Jos pusiaukelėj susitiko ir viena kitos napažino. Jeigu tie paleistieji žodžiai prasilenkdami būtų sustoję ir pamatę, kad vieno siuntėjas — tai kito gavėjas, jie būtų jį gėdos sudegę. Jie tai būtų padarę, bet žmogus to nepadarė.

Praėjo daug laiko nuo anos atmintinos parodos. Anie žodžiai mane buvo kiek įžeidę, tačiau žaizda užgijo. Bet kaip su Liudviku? Aš su juo niekur negaliu akis į akį susitikti. Jis puikiai moka išsisukti, lyg manydamas, kad aš jam galiu ko nemalonaus padaryti. Ne, aš taip neketinu pasielgti ir jis tą irgi žino. Greičiausiai, jis žino mano tikrąsias intencijas: susitikus aš jam noriu paspausti ranką ir gražiais žodžiais padėkoti už mano

vardo paminėjimą laikrašty. Ne, jis to negalėtų pernešti. Aš matau, kaip tas liūto drąsos vyras, švaistąs ugniniais žodžiais, kamuoja ir kenčia dėl mano menko asmens dar nepaskytų ramių žodžių.

Ne, aš ir pats nežinojau, kad esu toks baisus ir galiu taip ilgai žmogų kamuoti. Ar tu norėtum jo vietoj būti? — klausė bičiulis dailininkas Vaičius, baigdamas pasakoti, — ir čia pat pridėjo: — Aš tai ne.

ŠIOS NOVELĖS AUTORIUS

ČESLOVAS GRINCEVIČIUS yra vienas iš tų mūsų naujosios literatūros autorių, kurie iškilo po II-jo pasaulinio karo.

Č. G. studijavo V. D. universitete visuotinę literatūrą, meną ir bibliografiją. Vėliau dirbo Lietuvos valst. bibliotekoje. Tremtyje, Austrijoje, mokė liet. gimnazijoje ir redagavo savo kolonijos spaudinius. Tuo metu pradėjo rašyti noveles, ypač rašytojo Vinco Krėvės skatinamas ir vertinamas.

1953 m. sudarė novelių rinkinį, kurį išleido L. Knygos Klubas, vardu Vidurnakčio vargonai. Knygoje yra 12 įvairaus turinio pasakojimų. Jie turi realią vietą (Lietuvoje, Austrijoje...), dažnai tikrus vardus, bet savo fantastiniu elementu išeina už realybės ribų, siekdami net mistinį, su angelais, dvasiomis ir neišaiškinamomis jėgomis, pasaulį. Autorius pats juos vadina „neįtikėtinomis istorijomis“. Realistiniai pasakojimai apšiai turi Valančiaus stiliaus humoro.

KALBA KDS ŠULAI

Atkelta iš 5 ps.1

Netikiu, kad mes čia, emigracijoje, galėtume sukurti antrąją Lietuvą Amerikoje, „antrąją“ suprasdamas kaip visuomeninės veiklos pastangų tikslą pačią lietuviškąją emigraciją. Tai yra iliuzija, nes Kanados prancūzų pavyzdžio nepakartosime. Taigi, yra realios tik tos pastangos, kurių tikslas yra bendruomenė, esant etnografinės Lietuvos ribose. Tam visos priemonės yra geros, tiek politika, tiek doleris, tiek lietuviybės išlaikymo pastangos, jei tų pastangų tikslas — Lietuva.

Pagaliau pakalbinau J. Bičiūną, Chicagos skyriaus pirmininką, atidariusį šią K. D. S-gos konferenciją.

J. BIČIŪNAS atrėžė tiesiai:

— Ką tu čia, lyg papūga, kartoji senus, nuvalkiotus argumentus: girdi, partijos jau atgyvenusios, telikę tik jų maketai, reikią visiems ieškoti naujų veiklos formų, lietuviams atstovauti gariausiai tetinkanti tremty tik kultūrinę reprezentaciją, visiems turinti būti tik viena visų lietuvių partija etc.

Pamatysi, Pauliukoni (Redakcijos pastaba: žurnalistas A. Pauliukonis buvo paprašytas nuvykti į konferenciją ir su KDS šulais padaryti šį žaibo pasikalbėjimą, kurį gavome numerį beatiduodami į spaudą) krikščionys demokratai ne tik nepakriks, bet dar daugiau sustiprės. Dar Jakštas, vienas iš kd šulų, sakydavo: paleido po saviimi vandenį — ir jau „srovė“... Ir tai ne bet kokia, bet visai naujitelaitė, „paties naujausio kirpimo“. Atsiminsi mano žodžius: kd ir būsimojame laisvoje Lietuvoje suvaidins lemiamą, jei ne patį svarbiausią vaidmenį. Tuo tarpu kaikiurios kitos „srovės“ ar sąjūdžiai, o ypačiai norintieji savo politinę galvoseną ar nusistatymą praveisti bendrais visiems lietuviams šūkiiais, tartum jie vieni tebutų geriausi tautiečiai, nepaliks veik nė žymės. Jie išnyks su kaikiurių asmenų mirtimi ar pasitraukimu iš viešojo gyvenimo...

ISTORINIO VYKSMO SUVOKIMAS

A. ZUBRAS, Melbourne, Australija

Kalbėdami apie tautos ar visos žmonijos istorinį vyksmą ar bandydami įžvelgti to vyksmo prasmę, jaučiame turį tikėti, susiduriame su savotišku tikėjimo reiškiniu. Tikėti reiškia neginčijamai, nelaukiant įrodymų pripažinti tiesą, dėl kurios ir mūsų buvimas gauna prasmę, kuriai turime pareigų, kuriai nusikalstame. Tai bendriausias tikėjimo sąvokos turinys.

Šio rašinio rėmuose kalbame apie lietuvių tautą, apie jos vertybę, bandime suvokti lietuvių tautos istorinį vyksmą. Su pagrindu galime šį mūsų bandymą priskirti tautinės pasaulėžiūros plotmei, tačiau mūsų mintys nėra visiškai tikėjiminio pobūdžio: mes remiamės gyvenimo tikrove, pačia istorija, mus saisto racionalaus mintijimo dėsniai.

Tautinės pasaulėžiūros prasmę gali įgauti istorinio vyksmo suvokimas. Vokiečių tautos lūpomis kalbėjo G. Hegel, kai jis dėstė germaniškųjų tautų misiją. Rusų paslapčiausias mintis išreiškė Dostojevski, formuluodamas panslavizmo idėją, kurios, kad ir išverstos, yra pasigavęs ir rusiškai komunistas. Angliškai kalbančiosios tautos, ypatingai amerikiečiai beveik pasaulėžiūriškai tiki demokratijos ir laisvo ūkiško vyksmo idėją, kuriai jaučiasi esą pašaukti apaštalausti. Ypatingai prie pasaulėžiūrinio momento priartėja amerikoniai, kai jų pavidalo ir turinio šias idėjas tiki esant tinkamas visiems laikams ir visiems kraštams. Didžiausias tautos kartais tokie tikėjimai nuveda šunkeliais.

Lietuviai, būdami maža tauta ir gyvendama tarp netaikingų kaimynų, mano įžvelgią istorinio vyksmo eigoje G e r i o i r t i e s o s p r i n c i p o laimėjimą, ypač žvelgdami į ateitį. Istorinį vyksmą esame linkę aiškinti, išskaitant moralės ir teisės triumfus, matant save visad tų vertybių kovotojų eilėse.

Tokiai dėl istorinio vyksmo mūsų pažiūrai susidaryti istorija nepagalėjo vaizdingosios medžiagos. Nuo ordono valstybės įsikūrimo vakaruose ir šiaurėje visą laiką buvome su šiais kaimynais gynimosi padėtyje; rytuose tą pačią poziciją turėjome užimti nuo Maskvos galybės sustiprėjimo, taigi nuo 1500 metų — nuo mūsšio Aleksandro ir maskviško Jono III-jo laikų. Besiginantysis visad remiasi moralės ir teisės vertybėmis. Mūsų ir lenkų valdančių sluoksnių toks idealistinis istorinio vyksmo supratimas gal yra turėjęs lemtingos reikšmės: nesigriebta kritinguoju momentu imtis reformų, neįieškota kelių pakelti viso krašto ir visų luomų ekonominės gerovės, ypač bijota suteikti lengvatų valstiečių baudžiauninkų sluoksniui.

Žinoma, šios rūšies idėjos nebuvo dar reikiamai pribrendusios. Ne norime istorijos teisti, o tik paryškinti.

Apskritai, Vakarai yra anksti suvokę ir sąmoningai puoselėję istorinę faustiškąją mintį — veiklos pradą; Rytai gi, kuriems ir mes dėl geografinių, kultūrinių ir politinių sąlygų visdėlto arčiau esame buvę, istorinį vyksmą yra supratę moiriškai — likimiškai, taigi pasyviai.

Gyvendami Rytų ir Vakarų sankryžoje, kur susitiko katalikų, ortodoksų ir reformatų religiniai sąjūdžiai ir, iš viso, Rytų ir Vakarų kultūros, lietuviai nuo seno jautėsi esą likimo pašaukti būti j u n g t i m i t a r p V a k a r ų i r R y t ų. Šitoji aplinkybė buvo priežastis lietuvių tolerantiškumui susiformuoti — tas ypatingai ryškus buvo senaisiais laikais. Gediminas ir Algirdas buvo tolerantiški Rytų ir Vakarų bažnyčioms Vilniuje. Vytautas bandė sujungti abi bažnyčias. Mūsų tačiau bajorų simpatijos, ypač pasibaigus Gedinaičių dinastijai, vis labiau krypo į Vakarus, politikoje labai dažnai buvo remiami į sostą Habsburgų kandidatai. Dar paskutinio gedimainio Zigmanto Augusto laikais Vilnius įgauna visiškai vakarietišką architektūrinį veidą. Žinoma, posūkiui į Vakarus lemiamas vaidmuo priskirtinas Jogailos ir Vytauto laikais įvykusiam prisiliejimui prie Vakarų Romos Bažnyčios.

Naujaisiais laikais Stasys Š a l k a u s k i s formulavo mintį, kad lietuvių tauta turinti ypatingą istorijos ir geografijos diktuojamą misiją — ugdyti sintetinę rytietiškųjų ir vakarietiškųjų pradų kultūrą, lietuviai esą pašaukti apjungti savyje germaniškąsias ir slaviskąsias kultūras.

Lietuviai yra maža tauta, o toji aplinkybė verčia suvokti ir savo bendriausias pasireiškimo galimybes. Tenka sutikti su Šalkauskiu, kad mums kultūrinė politika diktuoja vidurio kelią, nes mažam pavojinga visiškai pakliūti vieno ar kiti didžiojo kaimyno kultūrinėn įtakon. Aišku, kad Vakarai ir Rytai Lietuvoje tegali susitikti išganingai lietuviams tik atsirėmę lietuvių tautinių aspiracijų ir tautinės kultūros tradicijų, respektuodami lietuvių reiškimosi laisvę.

Šiandien to laisvės momento nėra. Krašte gyvenantieji lietuviai nuo Vakarų atitverti neperžengiama siena, gi po Vakarų kultūros pasaulį pasklidę lietuviai yra visa savo prigimtimi ir dvasia nusigręžę nuo Rytų, o ypatingai rusų. Taigi šalkauskiškai Rytų-Vakarų kultūrų sintezės lietuvių tautos misijos idėjai reikštis šiuo metu nėra likę sąlygų. Ir tai tiesa, kad jau nepriklausomos Lietuvos šviesuomenė sąmoningai buvo pakrypusi į Vakarus. Tas tačiau suprantama: Lietuvoje per daug buvo slaviškosios kultūros įtakos, todėl atsvarai krypta į Vakarus. Laikui bėgant, jei tik slaviškieji kaimynai būtų parodę tikrą bičiulystę ir nesikėsinę į mūsų laisvę, lietuviai būtų ėję šalkauskiškuoju sintezės keliu.

Naujaisiais laikais išryškėjo pasitiki m a s l i a u d i m i, kuris yra gavęs lyg tautinės pasaulėžiūros žymes, įėjęs į tautinės pasaulėžiūros turinį. Tuos pradus sutinkame jau "Aušroje": liaudies išlaikytas lietuviškumas juk ir tebuvo pačios "Aušros" atrama. Liaudis šioje vietoje suprastina lietuvių tautos socialinis sluogsnis — valstiečiai, kaimo žmonės.

Pasitikėjimą liaudies lietuviškajam gajumui istorinio pagrindo praplėsti iki pasaulėžiūrinio turinio da-

vė toji aplinkybė, kad Didžiosios ir Mažosios Lietuvos liaudis, nors ir būdama lenkų bei vokiečių kultūrų įtakoje, gi politiškai rusų ir vokiečių pavergtą, visdėlto iš savo tarpo išugdė šviesuomenės būrelį, kurių pagalba palankiu istoriniu momentu atkūrė nepriklausomą valstybę.

Pradžioje beveik visai be lietuviškai jaučiančių ir tikinčių miestelių, be didikų paramos, jų net atsisakydama, Lietuva paskubomis ugdėsi šviesuomenės, keitė miesto veidą ir per 22 nepriklausomo gyvenimo metus padarė didžiulę dvasinio ir medžiaginio kultūrėjimo pažangą. Ir šiuo sunkiausioju mūsų tautai istoriniu metu, kada visi savo sentėvių žemėje gyvenantieji lietuviai yra vėl patekę rusų okupantų vergijon, tik ši kartą daug žiauresnėn negu bet kada istorijos bėgyje, imama vėl tikėti liaudį išlaikysiant lietuviškumą, kuris įgalins ją kada nors gyventi ir savą savarankišką valstybinį gyvenimą.

Tikėjimas Lietuvos liaudį išlaikysiant lietuviškumą darosi kertiniu akmeniu ir visiems laisvajame pasaulyje pasklidusiems lietuviams.

Žydą žydu išlikti vertė daugiausia jo tautiškai religinė pasaulėžiūra; tačiau ir žyduose iki pasaulėžiūros turinio buvo puoselėjama mintis, kad kada nors Izraelio vaiškai susirinks apie Jeruzalę-Taikos būstinę. Lietuvius gi išieivius bei tremtinius tikėti tautai neverčia jokie religiniai motyvai, o tik tikėjimas grynai tautinei vertybei, iškeliant ją iki etinės normos augštybių. Tačiau ir tikslingai paverstas etine vertybe lietuviškumas imtų blėsti, jei dingtų tikėjimas Lietuvą atsikelsiant.

Lietuva tačiau tegali tik tada keltis kada pačioje Lietuvoje gyventojai išliks lietuviai. Su didžiausiu todėl susirūpinimu ir pasipiktinimu visų mūsų yra sekama kiekvienas okupanto lietuvių Lietuvoje naikinamasis žingsnis. Laisvųjų lietuvių pareigos savo tautos atžvilgiu todėl taip pat įeina, tautinių uždavinių turinį — jos yra laiko bei aplinkybių padiktotos. Priešas yra galin gas ir žiaurus, todėl daug didesnių žygių reikalinga kovai su tautos genocidu. Atrodo, kad iki šiol esame per mažai padarę pasaulio viešajai nuomonei mūsų reikalui mobilizuoti, religinių konfesijų užtarimui ir paramai laimėti, mokslo ir literatūros pasauliams lietuvių klausimui palenkti.

Tiesa, pradžioje turėjome pasirūpinti kasdienine duona, reikėjo benamio dulkių nusikratyti. Bet laikas bėga, senstame, o didesnius ir reikšmingesnius darbus nuveikti visdėlto trukdo mūsų skyrionijasis, vienybės stoka, rietenos ir skal-dymasis. Labai pasigendama apjungiančios ir vadovaujančios asmenybės, ir nematyti, kad jos susilauktume. Jei ir atsirastų, tai mūsų susiskaldymas neleistų jai pasireikšti. Atrodo, kad kolektyvinė VLIKO institucija yra vienintelė viltis. Jei taip, tai jam tenka didelės atsakomybės našta, lauktina iš jo didelių darbų ir viešumos. Pačiam Vlikui pajieškotina ir v i s ū s apjungiančio kelio, nes dideliems darbams jis reikalingas ir v i s ū bent laisvėje gyvenančių lietuvių paramos.

A. ZUBRAS, šio rašinio autorius, yra veiklus Melbourne, Australijoje, lietuvių kolonijos kultūrininkas, vieny lituanistikos kursų vedėjas, lituanistinio leidinio "Lituanicum" redaktorius, paskaitininkas ir žurnalistas. Lietuvoje Z. Buvo gimn. mokytojas. (Žiūr. š. nr. M. Lit. kursų foto 17 psl.)

KNYGOS IR AUTORAI

Rašytojas Stepas Z o b a r s k a s paruošė anglų kalba lietuvių liaudies pasakų rinkinį — "Lithuanian Folk Tales". Visa eilė Europos tautų turi išsivertusios dalį mūsų liaudies žodinės kūrybos ir savąsias kalbas, tačiau angliškai kalbantis pasaulis, apimęs didelę dalį viso žemės rutulio, kažkaip paliko nuoašly. JAV, Anglijos, Australijos ir Kanados bibliotekose rasite gausybę įvairių tautų ir tautelių tokio pobūdžio liaudies kūrinį, bet lietuviškų pasakų, išverstų į anglų kalbą, ten nėra. O juk mūsų pasakos yra nuostabiai gražios ir savo fantazijos lakumu pralenkia daugelį išgarsintų pasakų.

Kieno kompetencijoj šis kultūrinės propagandos reikalas būtų? Turime nemažai vienetų, besigiriančių savo veikla ir savo kapitalais. Į eilę jų kreipėsi vertėjas ir nē viena iš jų nesutiko šio reikalo paremti. Kaikurių asmenų skatinamas vertėjas ryžosi surasti leidyklos reikalaujamą 600 garantuotų pirkėjų skaičių. Kreipėsi laiškais ir per spaudą. Sąlyga labai prieinama: — iš anksto užsisakyti knygą, prisiunčiant \$4.50 arba paprašyti, kad knyga, išėjus iš spaudos, būtų pasiūsta apdėtu mokesčiu (C.O.D.). Jokių aukų vertėjas neprašo!

Pasakų knyga bus gražiai išleista, su puikiomis dail. Ados Korsakaitės iliustracijomis (30 iliustracijų). Knyga bus gražiai įrišta ir skoningu, tinkančiu reprezentacijai, aplanku. Apie šį neeilinės vertės veikalą lietuvių spaudoje labai teigiamai rašė poetas Jonas Aistis. Susipažinusi su pasakų tekstais, rašytoja Pearl S. Buck, Nobelio premijos laureatė, pasakė, kad darbas yra atliktas pasigėrėtina. Lietuviškojo skaitytojo pareiga padėti, kad šis reprezentacinis leidinys amerikiečių knygų rinkoje kuo greičiausiai galėtų pasirodyti.

Užsakymus siųsti adresu: Stepas Zobarskas, 85-37 88th Street, Woodhaven 21, N. Y.

— Librarie Les Lettres išleidžia Paryžiuje visus didžiojo mūsų poeto, rašiusio prancūzų kalba, O. V. de L. Milašiaus (Milos) raštus dešimtyje tomų. Vienuoliktasis tomas apims įvadą į poeto kūrybą ir biografiją.

Tomo kaina po 600 frankų paprastame popieriuje ir 1500 fr. luksus leidinys.

Be to, bus išleistas atskirai ir autoriaus rinkinių raštų tomas (Choix de Poemes), kurio paprasta laida kaštuos 750 frankų ir luksusinė laida — 1500 fr.

Užsisakyti galima šiuo adresu: Librairie Les Lettres, 16 rue de Bellachasse, Paris, France.

Milašiaus raštų tomas, drama Miguel Manara ir parinktos poezijos, verstas ir parengtas Antano Vaičiuliaičio, prieš keletą metų atiduotas Terros leidyklai, netrukus žadama išleisti. Prie išleidimo prisidėjo Bostono Kultūros klubas, iš anksto parinkdamas prenumeratorių iš savo narių tarpo ir iš kituose miestuose gyvenančių Milašiaus gerbėjų.

Atsiūsta paminėti

Marija Gimbutas, *Ancient Symbolism in Lithuanian Folk Art*. Philadelphia American Society, 1958. Gausiai iliustruota lietuvių liaudies meno ornamentika ir kitų tautų palyginamaisiais pavyzdžiais. 148 p. Gaunama: Mrs. M. Gimbutas, Peabody Museum, Harvard University, Cambridge, Mass. Kaina \$3.00.

CLEVELANDO

"GRANDINĖLĖ"

ŠOKA IR AUGA

Šiais metais sueina penkeri metai, kaip įsisteigė Clevelando lituanistinės mokyklos tautinių šokių grupė "Grandinėlė". Grupė pasirodo ne vien lietuvių tarpe, bet Lietuvos vardą šokio pavidalu skelbia ir kitataučiams.

Įsikūrus 1953 metais, "Grandinėlė" turėjo tik tryliką mergaičių; per penkerius metus ji išaugo į didelę — 30-ties mergaičių ir berniukų — šokių grupę.

Nuo pat įsikūrimo "Grandinėlė" dalyvavo lietuvių dienoje ir kasmet rodėsi Clevelando miesto įvairių tautų šokių festivaliuose.

1956-ieji metai buvo veikliausi "Grandinėlės" metai. Halle Bros. Co., Cleveland "Plain Dealer" ir "The News" muzikos, dainos ir šokio konkurse "Grandinėlė" laimėjo jaunųjų šokėjų klasėje pirmąją vietą. Laimėjusi šiame konkurse, dalyvavo George Gobel programoje. Tais pačiais metais jai teko pasirodyti Mid-European Street Fair, Ohio valstybės ūkio parodoje, Al Sirat

"GRANDINĖLĖS" šokėjos 1955 liepos 24d. Columbus mieste Ohio valstybės parodos (State Fair) tautinių šokių programoje. Vidury — senatoriaus žmona Mrs. Jane Lausche.

LITHUANIAN FOLK DANCE GROUP "GRANDINĖLĖ" of Cleveland, Ohio, at the State Fair in Columbus, Ohio, in 1955. Mrs. F. Lausche, center, wife of Senator Frank Lausche.

LIUDAS SAGYS, "Grandinėlės" šokių vadovas.
LIUDAS SAGYS, Cleveland, Ohio, leader of Lith. folk dance group "Grandinėlė".

"NAŠLINIS JONKELIS". Tą šokį "Grandinėlė" pirmą kartą pašoko Clevelande 1958 m. kovo 20 d.
GRANDINĖLĖ of Cleveland, Ohio, dances "Našlinis Jonkelis", Lithuanian folk dance, March 20, 1958.

Grotto konvencijoje, įvairių tautų šokių festivaliuose ir, Vasario 16-tos proga, Akrone. Sezoną baigė Pittsburge, seselių surengtuose lituanistikos kursuose.

"Grandinėlė" žinoma toli už Clevelando ribų: ji su pagyrimais pasirodė Detroite, Windsore, Chicagoje, Pittsburge. Chicagoje, tautinių šokių festivalyje, Clevelando "Grandinėlės" ir Putnamo šokėjos savo pašokta "Sadute" daugiausia patraukė žiūrovų dėmesį.

Kad "Grandinėlė" išaugo į stiprų tautinių šokių vienetą, tai yra nuopelnas mokytojo ir vadovo Liudo Sagio, kuris su didele kantrybe dirba šį darbą. "Grandinėlei" daug yra padėjusi J. Kazėno jaunų akordeonistų grupė.

Jūra Gailiusytė

♦ "GRANDINĖLĖ" 1957 metais.
Lithuanian folk dance group "Grandinėlė" of Cleveland, Ohio, in 1957.

T O R O N T O

ŠV. JONO KRIKŠTYTOJO LIETUVIŲ PARAPIJOS dviguba sukaktis

Lietuviškos parapijos išeivijoje yra tarytum nepajudinamos lietuviybės tvirtovės svetur. Jose lietuviai randa pagūdą ir suraminimą savoms sieloms ir širdims. Tenai klesti religinis, kultūrinis, visuomeninis ir Tėvynės laisvinimo darbas, iš tenai visokeriopai palaikomas lietuviybės pulsas mūsų pačių ir mūsų vaikų kraujuje.

Viena iš tokių lietuviškų tvirtovių — Toronto lietuvių Šv. Jono Krikštytojo parapija šių metų balandžio 19-20 d. atšventė savo 30 metų gyvavimo sukaktį.

Kun. P. Ažubalis, Šv. Jono Kr. liet. par. klebonas, lietuviškos parap. atstatytojas...
Rev. P. Ažubalis, the pastor of the Lith. R. C. church of St. John B. in Toronto.

Antroji minėjimo dalis rengiama šį rudenį, kada įvyks didelis koncertas, vadovaujamas muz. S. Gailėvičiaus.

Šv. Jono Krikštytojo parapijos bažnyčia, įrengtoji salė po ja ir klebonija — pirktos, statytos ir tvarkytos senesnės kartos ateivių į Kanadą. Daugelis tų lietuviškųjų pionierių jau yra užbaigę šią žemiškąją kelionę ir ilsisi palaidoti ir palaidoti iš jų pačių įgytosios bažny-

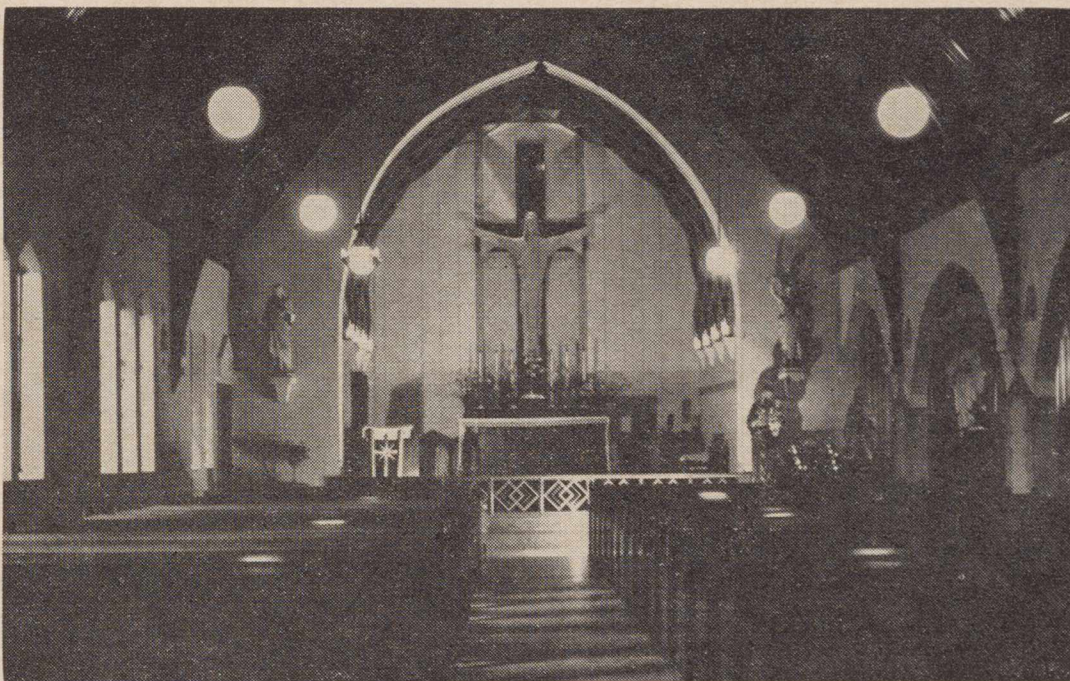
MAIRONIO VARDO šeštadieninės mokyklos Toronte mokytojai. Iš k. į d. (sėdi): sesuo Margarita, kun. kapelionas B. Pacevičius, mokyklos globėjas kun. P. Ažubalis, mokyklos vedėjas J. Širka ir sesuo Palmira; stovi: mok. J. Vaseris, tautinių šokių vadovė R. Jurkšaitė, T. Paulius Baltakys, O.F.M., mok. E. Andrašūnienė, mok. M. Gudelinė, mok. V. Gustainis, mok. A. Kuolienė, kun. Dr. J. Gutauskas ir mok. P. Buračas. Mokykloje yra šeši skyriai, juose mokosi 276 mokiniai.

TEACHERS of Maironis name school of Lithuanistics in Toronto, Ont., Canada.

ŠV. JONO KR. TORONTE PARAPIJOS KOMITETAS. Iš k. į d. (sėdi): A. Sakevičius, parengimų vadovas, kun. dr. J. Gutauskas, J. Matulionis, pirmininkas, kun. P. Ažubalis, klebonas, P. Kvedaras, jaunimo vadovas; stovi: Kuniutis, vicepirm., A. Gurevičius, inform. vadovas, kun. B. Pacevičius, S. Banelis, salės priežiūros vad., L. Rudaitis, rinkliavų vad. (Trūsta inž. P. Gvildžio). Foto J. Dvilaitis

MEMBERS OF THE PARISH COMMITTEE of St. John Baptist Roman Catholic Lithuanian-Canadian Church in Toronto, Ont.

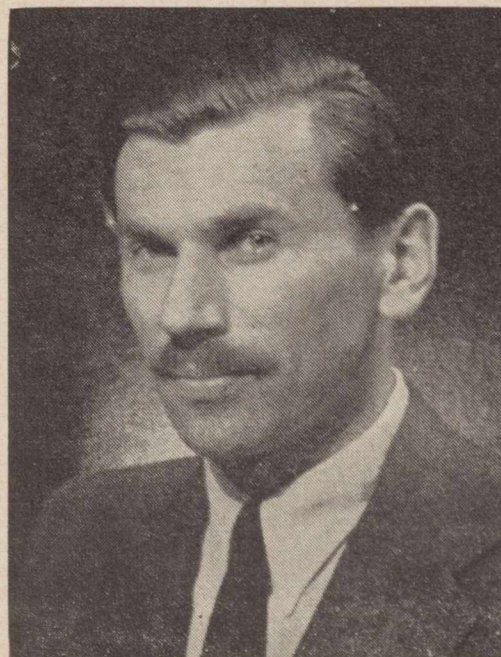

TORONTO ŠV. JONO KR. lietuvių parapijos bažnyčios vidus ir didysis altorius. Perstatymo planus paruošė ir statybai vadovavo arch. dr. J. Kulpavičius. Foto V. Maco

MAIN ALTAR of the Lithuanian R. Catholic of St. John Baptist Church in Toronto, Ont.

Arch. Dr. A. Kulpavičius, Toronto liet. bažnyčios perstatymo vadovas.

Arch. Dr. A. Kulpavičius, supervisor of the church reconstruction project.

čios. Tačiau yra dar ir tebegyvenančių. Pagarba jiems! Ypatinga pagarba tebegyvuojančiai Toronte lietuvių Šv. Jono Krikštytojo Pašalpinei draugijai, kurios rėmuose besidarbuodami lietuviai tą parapiją įsteigė ir ją netgi to paties danksčiojo globėjo — Šv. Jono Krikštytojo vardu pavadino.

Pačiais pirmaisiais metais parapijoje darbavosi lietuviai kunigai, tačiau dėl permažo anuometinio lietuvių skaičiaus parapiją prislėgė skolos, todėl vyskupija jos administravimą buvo perdavusi anglui kunigui. Tik prieš 10 metų, atvykus vienam iš pirmųjų naujosios imigracijos lietuvių kun. P. Ažubaliui, lietuviškoji Šv. Jono Krikštytojo parapija vėl buvo patikėta administruoti lietuviui kunigui, kuris parapiją ne tik atgaivino, bet ir išugdė į tikrą lietuviybės ir katalikybės tvirtovę.

Taigi ką tik atšventoji parapijos šventė — tenka laikyti dvigubą sukaktimi: 30 metų nuo parapijos įsteigimo ir 10 metų nuo parapijos grąžinimo lietuviams ir jos atkūrimo. Visą tą dešimtmetį parapijai energingai vadovauja kun. Petras Ažubalis. Jam klebonaujant, iš Kolumbijos atvyko kun. dr. J. Gutauskas ir iš Anglijos kun. B. Pacevičius. Šiedu kunigai labai aktyviai įsijungė į parapijos religinį, kultūrinį ir visuomeninį darbą. Jie visi trys gražiai ir sutartinai tebedirba ir dabar.

Prieš ketvertą metų Šv. Jono Kr. parapijos bažnyčia ir salė iš pagrindų pertvarkytos, padidintos, restauruotos ir pagražintos, išpuošiant vidų pulkais medžio meniniais darbais, įrengiant bažnyčioje viškas chorui, nuperkant naujus vargonus ir t.t. Bažnyčia perstatyta pagal arch. inž. dr. A. Kulpavičiaus projektą.

Parapijos gyvenime didelį vaidmenį vaidino ir tebevaidina parapijos komitetai. 1953-56 m. bažnyčios ir salės pertvarkymo metu komitetui vadovavo L. Rudaitis; dabartiniui, iš veiklių ir intelektualiai stiprių asmenų komitetui vadovauja J. Matulionis.

Pr. Alšėnas

HENRIKAS KAČINSKAS

Metropolitan Muzėjuje, New Yorke.

Permanent Collection, Metropolitan Museum of Art, New York

SU DRAMATINE RIMTIMI DAILININKAS ROMAS VIESULAS —

Guggenheim premijos laimėtojas

Lietuviai dailininkai, gyvendami šitame krašte, vis labiau prasišverbia į amerikiečių dailininkų tarpą, atkreipia jų meno kritikos dėmesį, susilaukia gerų įvertinimų.

Bene veikliausias ir daugiausia populiarumo susilaukęs iš lietuvių dailininkų yra Romas Viesulas, vienas iš jaunujų grafikų, aktyviai pradėjęs reikštis tik atvykęs į Jungtines Amerikos Valstybes. Jo kūrybingumas ir aktyvumas mene neseniai atžymėtas Guggenheimo Fondo premija.

R. Viesulas, gimęs Latvijoje, gimnaziją baigė Rygoje, kurį laiką Lietuvoje studijavo teisę, buvo jaunujų teatro artistu.

Tremtyje, Vokietijoje, reikšdamasis scenos mene, vis daugiau ima linkti į dailę, kuri iš „hobby“ virsta pašaukimo klausimu. Pradėjęs meną studijuoti 1949 m. baigė Freiburgo Taikomosios Dailės Institutą, meno studijų tikslais aplankė Italiją, ir 1949-1950 m. studijavo Paryžiuje, kur 1950 m. pirmą kartą dalyvavo kolektyvinėje parodoje. Vienas pats pirmą savo kūrinių parodą surengė 1951 m. Freiburge ir tais pačiais metais atvyko į Ameriką.

Pradžioje gyveno Chicagoje, o 1952 m. persikėlė į New Yorką. Dirbdamas tai šen, tai ten (pasku-

tiniu metu braižykloje), likusį laiką skyrė menui. Kartu su kitais keliais amerikiečių dailininkais turi bendrą studiją, kur turi sąlygas kūrybos darbu. Čia Romas Viesulas su didele kantrybe ir užsidegimu trūšia prie savo pasirinktosios dailės srities — litografijų. 1955 ir 1956 metais surengė savo darbų parodas New Yorke. Lietuviškame pasaulyje reiškiiasi dalyvaujamas kolektyvinėse parodose ir piešdamas viršelius knygoms.

Labiausiai pažymėtina yra Romo Viesulo veikla amerikietiškame meno pasaulyje. Įėjęs į amerikiečių dailininkų tarpą, jis atsidėjęs seka meno raidą ir pats gyvai reiškiiasi šio krašto meno parodose. Iki šiol jis yra dalyvavęs 107 bendrose parodose (su savo kūryba pasiekęs net tolimą Kaliforniją, Pamonos miestą), tris kartus atstovavo Lietuvą tarptutinėse spalvotos litografijos parodose, yra laimėjęs visą eilę premijų ir atžymėjimų.

Romo Viesulo kūrinių yra šiuose muziejuose bei meno kolekcijose: Metropolitan Meno muziejuje New Yorke — 1, Kongreso Bibliotekoje Washingtone — 5, Cincinnati meno muziejuje — 2, New Yrko miesto bibliotekoje — 1, Philadelphiajos meno muzėjuje — 2, Philadelphiajos Print Club — 1, Ross W. Sloniker religinės grafikos kolekcijoje — 1 (ši kolekcija yra viena iš geriausių pasaulyje).

Tai didelis dailininko Viesulo aktyvumas ir jo pripažinimas. Visus ankstesnius laimėjimus vainikuoja šiemet paskirtoji Guggenheimo Fondo premija.

Senatorius Simon Guggenheim iš Colorado 1925 metais įkūrė savo mirusio sūnaus atminimui fondą, iš kurio kasmet skiriamos premijos už aktyvumą moksle ir kūrybingumą mene, nepaisant nei rasinių, nei religinių skirtumų. Tokių premijų šiais metais gavo 344 asmenys — mokslo, meno, literatūros kūrėjai. Bendra išmokėta suma — pusantro milijono dolerių.

Dail. Romas Viesulas pirmas lietuvis, gavęs Guggenheimo premiją.

Premijai gauti yra nustatyta tam tikra tvarka. Reikia paduoti prašymą su penkių autoritetingų asmenų rekomendacija, pridėti savo kūrybinės veiklos ir darbų aprašymus. Tuos formalumus atlikus, Viesulas turėjo pristatyti savo kūrybos pa-

vyzdžių (atrinko 14 savo geriausių paveikslų). Į klausimą ką veiks su gautaisiais pinigais, dail. Viesulas suminėjo savo užmanymą išleisti iliustruotų lietuvių liaudies dainų. Komisija dail. Viesului paskyrė \$3,600.00 premiją. Guggenheimo premijos, skiriamos dailininkams, yra vienas iš aukščiausių atžymėjimų šiame krašte.

Dailininkas Viesulas gautąją premiją mano sunaudoti grynai meno kūrybai. Jau seniai jis puoselėja idėją — iliustruoti ir atskira knyga išleisti lietuvių liaudies dainų rinkinį. Iliustracijos bus padarytos akmenyje, didelio formato ir jo paties atspausdintos nuo akmens. Šio sumanymo dailininkas negali realizuoti New Yorke. Todėl šį rudenį rengiasi išvykti Europon, kur, greičiausia Paryžiuje, praleis metus, kurdamas iliustracijas. Prie jų bus prijungti tekstai lietuvių ir anglų kalbomis, pridėtas komentaras apie lietuvių liaudies dainas.

Pažvelgę į Romo Viesulo kūrybą, pirmu žvilgsniu matome jį niūrų,

DIENA PO DIENOS / DAY AFTER DAY

Spalvota litografija /Color Lithograph
Cincinnati Meno Muziejuje. / Permanent Collection: Cincinnati Art Museum.

SENOBINIS ŠOKIS / ANCIENT DANCE

The latest aquisition for permanent Collection Librerary of Congress, Washington, DC.

pamėgusį tamsias dėmes, savotišką komponavimo būdą, kur parodomos tik figūrų detalės. Geriau išsižūrėję į tas juodas dėmes, pastebėsime turtingą faktūrą, smulkių linijų virbynes, jam ypač būdingus lengvus bruožus-įdrėskimus. Nėra tai paprasta ornamentika, bet tas pats pagrindinės temos išsakymas. Per tas detales dailininkas perduoda savo įspūdį, įtampą, bendrą nuotaiką. Tai ypač glaudžiai rišasi su jo komponavimo būdu, kur dažnai parodomos tik rankos, kur nupiaunama galvos viršus. Tačiau figūros aiškiai užakcentuojamos, iškeliami ir paveikslų mintis.

Kiekvienas kūrėjas formą pasirenka tokią, kokia jis geriausiai gali išreikšti savo mintį. Dailininkas, ypač grafikas, pasako ne tik per piešinio turinį, bet ir per jo formą. Dailininkas Viesulas pasakoti turi daug. Gyvenimą jis stebi aštriu žvilgsniu ir tai susumuoja dramatiškuose, kartais net sarkastiškuose, savo paveiksluose, kur temos paimtos iš kasdienybės. Jis vaizduoja dirbančius ūkininkus, bėglius, šio krašto darbo įtampą. Šalia to jis lyg susisvajojęs, su romantišku pakilimu nuklysta į jo taip pamėgtas lietuvių liaudies dainas. Čia jis švelnesnis, atlaidesnis, bet su aiškia dramatine rimtimi.

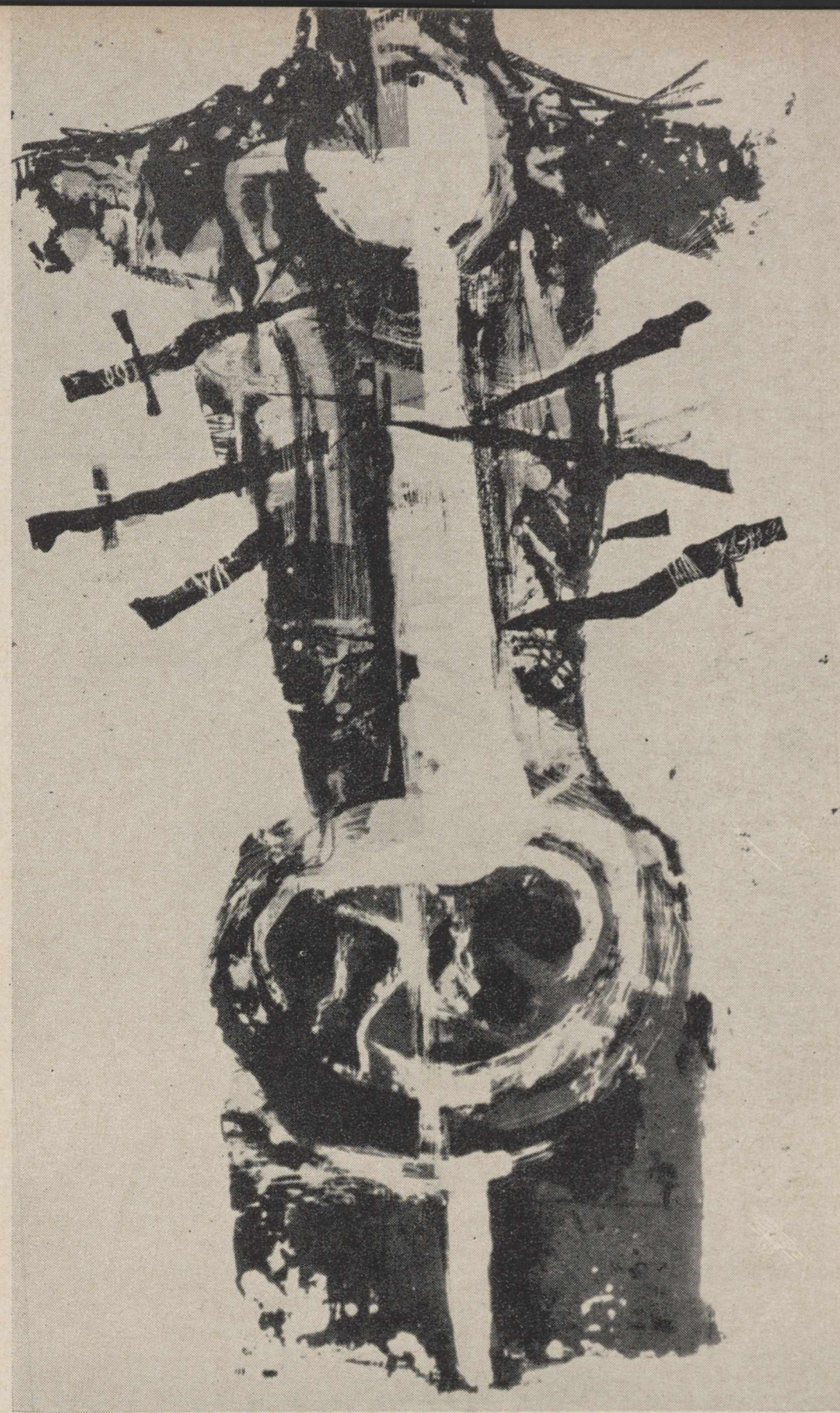
Tėmų dailininkas randa ir šv. Rašte, kur sustoja ties tragiškesnėm scenom, iš pašalinių detalių sukurdamas visą nuotaiką. Taip Viesulo paveikslai pilni gilios rimties, susimąstymo, mistikos.

Knygų viršelius R. Viesulas daro tušu, tačiau labiausiai jis mėgsta litografiją, kuri labiausiai atitinka jo prigimtį, nes joje pasireiškia tiesioginio įspūdžio technika.

Sekdami veržlų ir kūrybingą dail. Viesulo kelią, nekartą turėjome progos pasidžiaugti. Džiaugiamės ir dabar, jam gavus Guggenheimo premiją, ir su didelėmis viltimis žiūrime į jo ateitį, tikėdami, kad šis atžymėjimas bus paskatas naujai kūrybai.

ROMAS VIESULAS

Spalvota litografija /Color Lithograph

SEPTYNI IR VIENAS / SEVEN AND ONE

R. VIESULAS
Spalvota litografija /Color Lithograph
Kilnojamoji parodoj. From Traveling Exhibition of American Federation of Arts. Shown in Museums and Art Institutions throughout U.S. 1959-1960

Visos foto nuotraukos V. MAZELIO

REDAKCIJOS PASTABA. Šiuose puslapiuose skaitytojas mato keletą dail. R. Viesulo darbų reprodukcijų. Tenka apgailestauti, kad jos neparodo nei autoriaus technikos, nei tos nuotaikos, kurią turi originalai. Fotografuojant ir vėliau darant klisės, keletą kartų piešinį mažinant, belieka tik bendras vaizdas, kur dingsta ir grafikos linijų „plonybės“ ir, ypač spalvotų darbų, reljefas, o formos suslieja į vieną plokštumą. Norint matyti tikrą dailininką, reikia matyti kūrinių originalą.

Ši pastaba tinka ir kitais atvejais dedamiems mūsų dailininkų darbams.

PIŪTIS / HARVEST

Romas Viesulas

DAILININKAS GRAFIKAS ROMAS VIESULAS
/ ARTIST ROMAS VIESULAS,

VEIDAI IR VAIZDAI

VYSKUPAS FULTON SHEEN (dešinė) Baltimorė šv. Alfonso parap. klebono prel. L. J. Mendelio 60 metų amžiaus ir 30 metų kunigystės minėjimo bankete balandžio 20 d. Prelatas Mendelis yra visoje Amerikoje pasižymėjęs gausiai surenkamomis aukomis misijoms.

BISHOP FULTON SHEEN, right, at a banquet commemoratin 30 yr. of priesthood of Msgr. L. J. Mendelis, Pastor of St. Alphonse Parish in Baltimore, Md.

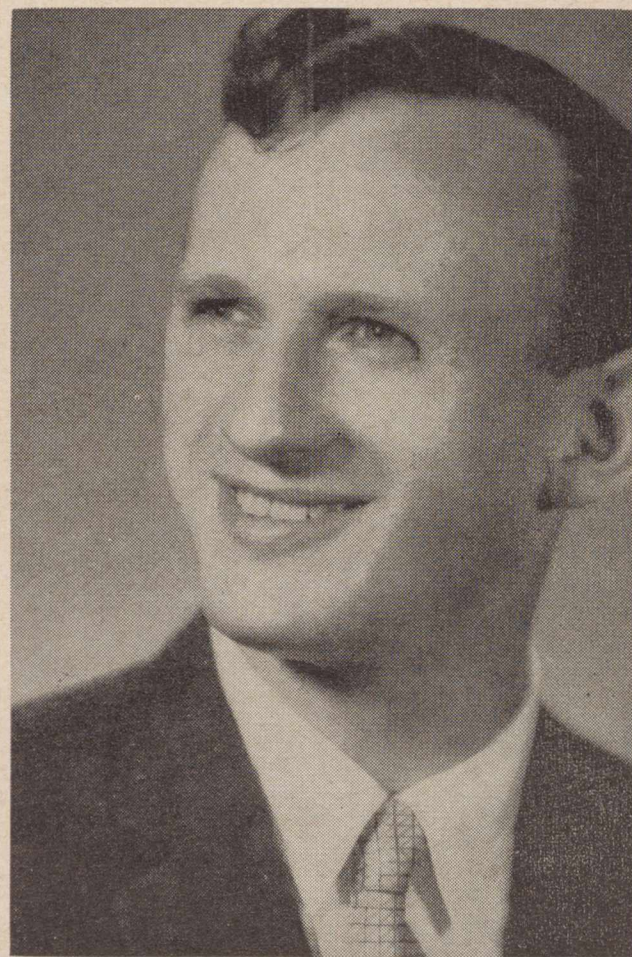
GUBERNATORIUS ROBERT B. MEYNER, Lietuvos Nepriklausomybės 40 metų sukakties minėjime pasakęs kalbą, Newark, N. J. Gubernatorių su žmona iš minėjimo palydi New Jersey ALT vicepirm. Iz. Dilienė.

MR. and MRS. R. B. MEYNER, Governor of New Jersey, with Mrs. I. Dilis, Vice President of the Lith. American Council of N. J.

CHICAGOS LIET. VYRŲ CHORAS ir Operos Moterų choras atsisveikina su Vladu Baltrušaičiu — choro vedėju ir operų organizatorium, jam išvykstant iš Chicagos į Booklyną. Prie stalo sėdi: sol. J. Augaitytė, operos dainininkė, operos globėjai — M. ir inž. A. Rudžiai. Stovi: valdybos išd. V. Kupcikevičienė, muz. Vl. Baltrušaitis su dovana — medžio drožiniu — rankose, op. moterų choro seniūnė M. Momkienė operos administratorius Vyt. Radžius ir op. moterų choro sen. pad. Jūratė Navickaitė.

REPRESENTATIVES of the Lithuanian Men's choir of Chicago and the Women's opera choir bid a farewell to Vl. Baltrušaitis, the choir conductor who leaving for Brooklyn, N. Y.

Foto V. Noreika

INŽ. JUOZAS KARKLYS, g. 1927 m., neseniai baigė Illinois Technologijos Institutą ir dirba Motorola Inc. Chicagoje. J. K. aktyviai dalyvavo studentų veikloje, buvo L. Stud. S-gos pirm., Akad. Skautų Sąj. pirm. Prieš porą metų vedė Elvyrą Kriaučiūnaitę.

ENG. JUOZAS KARKLYS, born 1927, recently graduated from the Illinois Technology Institute, and is presently working at Motorola Inc., Chicago.

POVILAS VAITONIS, Kanados šachmatų meisteris, apsilankė Bostone, kur lietuviai šachmatininkai jį gražiai pagerbė. Kalba vaišių vedėjas dr. Br. Kalvaitis, nuo jo į dešinę sėdi: dr. A. Kapočius, P. Vaitonis, kun. J. Klimas ir L. Pil. dr.-jos pirm. inž. A. Čaplikas: **POVILAS VAITONIS**, Canada's chess master, visited Boston, where he was cordially honored by the Lithuanian chess players and his friends. Foto K. Merkis

MELBOURNO LITUANISTINIŲ KURSŲ 2-JI LAIDA. Iš k. (sėdi): Vyt. Šalkūnas, A. Paragytė, mokyt. V. Kuncaitienė, kursų ved. A. Zubras, R. Krausaitė, K. Kazlauskas; II-roj eilė: N. Ramanauskas, A. Fišeris, V. Adomavičius, A. Žižys, V. Savickas. M. Lit. kursai veikia šešti metai. Kursantai aktyviai dalyvauja minėjimų programose ir veda "Mūsų Pastogė" jaunimui skyrių "Jaunimo Kvieslys". Foto N. Butkūnas

Graduating class of Melbourne Lituanistic School with teacher Mrs. V. Kuncaitis, and principal — A. Zubras. This school is in its 6th active yr.

LIETUVIŲ LIAUDIES ANSAMBLIS iš okupuotos Lietuvos Poznanės scenoje šių metų balandžio 29. Iš k. į d.: Lietuvninkas (frakuotas), red. Hrinevičius, pranešėjas, varšuvietis, Ižikovskis, Lenkų—Tarybų S-gos draugystės draugijos sekr., poznanietis, Aleškevičiūtė, Končius, Balys Federavičius, Vilniaus Filharmonijos direktorius, Čiudakova (lietuvių tautiniais drabužiais!), Monkelevičius, Žemaitis, Bartkutė, Tamošaitienė. Koncertas poznaniečiams paliko gilių įspūdį. Tarp kitų į koncertą atsilankė ir lituanistikos tyrinėtojas Otrebskis su žmona, kurie čia matyti pirmoje eilėje.

♦ **LITHUANIAN FOLK ENSAMBLE** from occupied Lithuania were warmly received while visiting Posnan, Poland, on March 29, 1958. Included in their concert program was the playing of a Lithuanian musical instrument, "Kanklės".

E. BARTKUS, L. Taut. S-gos pirmininkas, lydimas Mrs. Colney, uždeda gėlių ant Dr. M. Colney kapo. Dr. Colney buvo LTS pirmininkas ir žymus visuomenės veikėjas. Neseniai ant jo kapo pastatytas paminklas.

E. Bartkus, President of the American National Lithuanian Society of America and widow of the late Dr. Colney at Dr. Colney's grave, Waterbury, Conn.

SIDNEJAUS LIETUVIŲ MOTERŲ SOCIALINĖS GLOBOS DRAUGIJOS VALDYBA. Sėdi iš kairės: E. Kapočienė, M. Cibulskienė, O. Osimienė, pirm., ir B. Jarumbauskienė. II-oj eilėj stovi: P. Daukšienė, O. Baužienė ir D. Adomėnienė. / **OFFICERS** of Lithuanian Australian women social and charity club in Sydney, Australia.

LOS ANGELES DRAMOS SAMBŪRIO nariai, vaidinę P. Vaičiūno "Tuščiose pastangose". I eilę: A. Audronytė, P. Marčiūška, J. Peterienė, Šimonis (žemai, prieky), J. Kaributas, režisierius ir sambūrio meninis vadovas, A. Giedraitis, Ž. Balsytė; II eilę: B. Seliukas, U. režisierius ir sambūrio meninis vadovas, A. Giedraitis, D. Andrašūnaitė ir V. Gilyš. MEMBERS OF A THEATRICAL GROUP in Los Angeles after a stage play, Tuščios pastangos (Fruitless Efforts). Foto P. Gasparonis

KA VEIKIA SKAITYTOJAI

— **Aldona Šlepetytė**, New York, anksčiau garsėjusi kaip balerina, gilinusi studijas New Yorko universitete, gavo daktaro laipsnį už labai gerai apgintą disertaciją "La Lithuanie dans l'oeuvre de O. L. Milozs". LD-ny žurnalui ji yra pažadėjusi duoti straipsnį apie šio garsaus lietuvių rašytojo, kūręsio prancūziškai, kūrybą.

— **Dail. V. Stančikaitė-Abraitienė**, iš Sao Paulo, Brazilijos, su šeima persikelia gyventi į Clevelandą, kur gyvena jos sesuo. Dail. V. Stančikaitė yra viena žymiausių mūsų jaunimo literatūros iliustratorių, grafikė ir tapytoja. Vienas iš paskutiniųjų jos darbų yra spalvotos iliustracijos J. Narutavčienės pasakai "Gintarėlė", kuri gali būti gauti pas knygų platintojus.

— **Pr. Naujokaitis**, New York, žinomas literatūros kritikas, Lietuvių literatūros istorijos vadovėlio autorius, parašė romaną "Upeliai negrįžta į kalnus", kuris netrukus bus spausdinamas "Draugo" dienraščio atkarpoje.

— **Prof. Dr. Z. Ivinskis**, Roma, Italija, **prof. dr. A. Maceina**, Freiburg, Vokietija, ir kun. St. Yla, Putnam, Conn., JAV, šiais metais švenčia 50 metų amžiaus sukaktis. LD-ny žurnalas jas paminės plačiau po vasaros atostogų.

— **Kan. Mykolas Vaitkus**, Peace Dale, R. I., poetas, beletristas ir dramaturgas, švenčia 75 metų amžiaus ir 50 metų kunigystės jubiliejų. Rašytojas M. Vaitkus šiuo metu kapelionauja viename am. seselių vienuolyne ir intensyviai dirba, rašydamas atsiminimus, kurių literatūrinis stilius ir požiūrio kultūringumas iškelia autorių į šviesiąsias lietuvių istorijos asmenybes.

— **Choreografė Elena Kepalaitė**, išraiškos šokio menininkė, atvykusi iš Kanados, sėkmingai pasirodė Carnegie Hall New Yorke, pašokdama visą eilę šokių, iš kurių reikšmingiausi buvo: Skundas, Peisažas, Lietus, Nusivylimas, Nežinoma baimė, Angelas ir kt.

— **Los Angeles** visuomenė, minėdama Vinco Kudirkos 100 metų gimimo sukaktį, šių metų pabaigoje rengia akademią ir meno vakarą, kuriame bus suvaidintas

biografinis veikalas "Vincas Kudirka" (režisuoja G. Velička). Akademijoje paskaitą skaitys Br. Raila. Minėjimui sudarytas komitetas, kuriam vadovauja LB pirmininkas, sekretorius — A. Gustaitis, DM klubo atstovas.

— **Inž. Dičius** su žmona Nina ir trimis dukterimis iš Buenos Aires, Argentina, persikėlė į Los Angeles, Calif., ir apsigyveno Santa Monica priemiestyje.

— **Kazys Deveikis**, Cicero, Ill., atostogavo Kalifornijoje pas sūnų Edvardą, Redondo Beach, ir dukterį Loretą Koneman, Burbank, Calif. Deveikis yra LD platintojas Cicero liet. kolonijoje.

— **J. Masonai**, Pasadena, Calif., atostogaus praleis Canyon Village, Wyoming valsčiuje.

— **Kun. J. Svirnelis**, lietuvis misijonierius Indijoje, šį pavasarį ketinęs lankytis Amerikoje, tuo tarpu lieka vietoje. Nelengvai versdamasis, jis remia spaudą ir ką tik atnaujino LD-ny prenumeratą. Jo adresas: Catholic Church, Dibrugarh, Assam, India.

— **Julius Vaisiūnas**, Caracas, Venezuela, nusipirko namus.

— **Kun. T. J. Beleckas**, S. J. Chicago, Ill., sėkmingai profesoriauja Loyolos universitete, Chicagoje.

— **M. J. Petkus**, Dayton, Ohio, vadovauja **M. J. Petkus Realty Bendrovei**.

P. V. RAULINAITIS

1955 Hillhurst Ave., Los Angeles 27

Insurance — Real Estate —
Tax Returns

Apdraudos. Dokumentų vertimas.

♦ Namų pirkimas-pardavimas ♦
kartu su G. S. Bacon, Realtor.

NO 3-3030

Res.: NO 2-5433

Dr. A. HAGENTORNAS

(Physician & Surgeon)

priima ligonius kasdien
nuo 6 val. vakare iki 8 val. vakare
(iš anksto susitarus) savo kabinete

(office), kurio adresas yra šis:

4655 Kingswell Ave., Suite 215,
(Kampas North Vermont Avenue),

Los Angeles 27, California.

Telefonas

NOrmandy 1-6260

GIEDRĖ LANDSBERGYTĖ, this month graduating from one of Los Angeles Manual Arts High Schools, was crown as a beauty queen of her High School and awarded by the Manual Arts Officers Training Corps with the title of "Co-ed Colonel."

Giedrė Landsbergytė, netrukus baigianti vieną iš Los Angeles pritaikomojo meno mokyklų, šį pavasarį išrinkta ir apvainikuota grožio karaliene, suteikiant jai kadetų pulkininko titulą, kuriuo ji vadovavo šventei. Giedrė su motina Landsbergiene gyvena Los Angeles, Calif.

LIETUVIŲ DIENOS

GEGUŽĖS / MAY

1958

GARBĖS PRENUMERATA

— **Kun. A. Tamolunas**, Miami, Florida, atnaujino LD-ny garbės prenumeratą, atsiųsdamas \$10.

♦ Kaip ir praėjusiais, ir šiais metais L. Dienos rengia metinį tradicinį pikniką, kurio metu įvyks dovanų traukimas LD žurnalo rėmėjams.

Visiems skaitytojams ir rėmėjams skyrium pasiūsta loterijos-dovanų laimėjimų bilietai -knygelės. Labai prašome visus skaitytojus bilietėlius išplatinti arba paimti patiems. Laimėtojams skiriama dovanų pinigais ir knygomis. **PIRMOJI DOVANA — 100 dol. grynais pinigais!**

Piknikas įvyks liepos 27 d. **Buena Vista Parke**, Burbank, Calif., labai gražioje ir patogioje vietoje. Visi Los Angeles ir apylinkių LD bičiuliai kviečiami gausiai dalyvauti.

♦ **Visi LD skaitytojai kviečiami** būti žurnalo bendradarbiais. Dėl medžiagos susitarti su mūsų redaktorais vietoje arba rašyti į LD redakciją.

Laukiame paramos foto nuotraukomis, iškarpomis iš svet. spaudos, žiniomis ir kt. Asmenys ir organizacijos bei jų valdybos prašomi nepraleisti nė vieno svarbesnio visuomeninio, kultūrinio, ar politinio įvykio; nesiųskite aplinkraščių, pranešimų, kas nutarta ateityje daryti, —siųskite kas jau įvyko ir padaryta. Būtų gera, kad organizacijos prie foto pridėtų ir atitinkamą sumą klišių darymo išlaidoms padengti. Tuomet galėsime visus įvykius dar gausiau pailiustruoti.

— **J. Babravich**, Chicago, Ill., užsakė LD-nas L. Mačiulionienei iš Inkerman-Pittston, Penn.

— **Halina Možinskienė**, Sao Paulo, Brazilijoje, atsiuntė pinigų už 1958 metų savo ir J. Kaseliūno LD-ny prenumeratas.

— **Kun. K. Vengras, MIC.**, Claredon Hills, Ill., atnaujino LD-ny prenumeratą, gyvenančio Argentinoje.

— **A. Steponaitytė**, Toronto, Ont., Canada, užsakė LD-nas J. Morkūnui Toronte.

— **J. Boley**, New York, N. Y., užsakė LD-nas Mrs. O. Stankus iš Homestead Park, Penn.

— **Ant. Žaliaduonis**, Homestead Park, Penn., užsakė LD-nas Mrs. Alice Mason iš West Mifflin, Penn.

— **St. Valaitis** yra naujas LD-ny talkininkas Kenosha, Wisc.

— **Atsiųskite adresą** draugo, kaimyno ar pažįstamo, kurie LD neskaito, bet galėtų skaityti. Kiekvienas naujas prenumeratorius gerina materialinę žurnalo būklę, o kiekvienas suradęs naują prenumeratorių prisideda prie žurnalo tobulinimo.

— **Korektūros klaida.** LD 4 nr. Veidai ir vaizdai skyriuje, i7 psl. paraše po mokytojų nuotrauka praleista rašytojos P. Orintaitės pavardė. P. Orintaitė sėdi I-je eilėje, antra iš dešinės.

Silver Bell TV

SERVICE 250

DAY — NITE — SUN.

Tel.: DU 9-7945

HOME CALL ANYTIME

6 MONTHS GUARANTEE ON PARTS

AT REST / POILSIS PARKE

By J. Pautienius

Lithuanian Parochialism

By JOHN RAINYS, *Chicago, Illinois*

Numerically, Lithuanian-Americans are not a small group at all. They have hundreds of various organizations, clubs and groups in this country. There are over fifty Lithuanian nation-wide publications: dailies, weeklies, magazines, etc. They have over 125 Roman Catholic Lithuanian parishes in the United States. Of course, there is a great deal of activities among Lithuanian-Americans in this country.

Needless to say that Lithuanian-Americans are very much concerned about the future of the land of their ancestors, Lithuania, which is suffering now under the Russian Communist yoke.

Each and every patriotic Lithuanian-American would like to see Lithuania and Lithuanians to be free again and enjoy all the liberties and freedoms that we have in this country. All Lithuanian-American organizations, clubs and groups, with a few exceptions, are trying to help their brethren behind the Iron Curtain to get rid of the Communism and its yoke. But are they doing enough along this line? Should they do more? If so, how and in what manner.

Liberation question of Lithuania and other countries enslaved by the Russian Communists is a big project, I should say, it is a crusade of the free world against the kind of slavery that the human race has never experienced. Are Lithuanian-Americans doing their share in this crusade for freedom?

All Lithuanian-American organizations are very much con-

cerned about themselves: each and every one is trying to increase its membership, to expand its activities, etc. They hold meetings regularly; they have fine conventions; they publish books; they organize festivals of Lithuanian music and folk dances; and they do hundreds of other fine things. But, as a rule, all these things are done in Lithuanian language. They are publicized very little, in most cases not at all, in the American press, over the radio or television. Very seldom Lithuanian-Americans use or try to use any means to reach the American public or other people of the free-world in order to tell them about their problems and goals that they aim at. In other words, Lithuanian-Americans have become parochial-minded people: there is not much of cosmopolitan spirit among them as far as the propagation of their aims is concerned. They do not try to spread their good news about all fine things that they have among the people of the free world.

The country of their ancestry, Lithuania, had had a long, heroic and illustrious history; they have masterpieces of Lithuanian literature, music, art; a number of Lithuanians have distinguished themselves as great scholars, scientists, etc. But the free world knows very little or nothing about it. And this is where Lithuanian-Americans are failing because of their parochialism, because of their narrowness of interests.

All Lithuanian-American organizations (particularly, the central ones) should put more emphasis on this very important matter — the propagation of all the good things that / *Concluded on next page*

AT A PROGAM organized by Lithuanians of Rome, Italy. In addition to a concert there was an exhibit and speeches. Shown speaking here is Dr. Zenonas Ivinskis. See his article "The Role of Lithuania in European History" on this page.

P. L. B. Italijos Krašto valdybos rūpesčiu kovo 12 d. Romoje suruošta manifestacija už

Lietuvą. Programoje buvo — prof. Z. Ivinskio paskaita "Lietuva katalikybės gynimo sargyboje Šiaurės Europoje"; lietuviškos religinės muzikos ir liaudies dainų koncertas, lietuvių poezija (itališkai); salėje surengta liaudies darbų parodėlė Dalyvių virš kelių šimtų.

they have among people of the free world. It has to be found out ways and means how to do this. They have to put together all energy, resources and efforts to do it. They have to spend more money and to give all their talents in order to achieve the above goal.

Lithuanian-Americans have to have more books, brochures, pamphlets in English, Spanish, German, French and other languages about Lithuania, Lithuanians — their language, literature, music, art,

leading personalities, current problems. They have to take more active part in various American organizations that they belong to. And if some of them do not, they should join at least one major patriotic American organization — political, cultural or social one. In doing this they will serve better the United States and at the same time help in a more effective way the country of their ancestry, Lithuania, to get rid of the Communist yoke and to become a free nation again.

THE ROLE OF LITHUANIA IN EUROPEAN HISTORY

Dr. ZENONAS IVINSKIS, Roma, Italy

Continued from last issue
And what a contrast it is when we bear in mind that Lithuania, from Gediminas to Vytautas, was able to smash the Teutonic Order and control the Tatar hordes and successfully spread a humane and highly advanced form of government. However, the union with the Poles, which took place in 1569, was made with the hope of getting Polish assistance against Moscow. But no aid came from the Poles in this concern. But the Lithuanians and the Poles wasted much energy in governing the unruly Cossack tribes near the Black Sea, and stopping the Turks from invading Europe. In 1444 Jogailaitis Vladislovas, of the Lithuanian royal family lost his life at Varna after he had given the advancing Turks several hard blows. In 1683 John Sobieski, defeated the Turks near Vienna with his Swedish allies. Still the nobility of both Lithuania and Poland was unable to mobilize forces in the struggle against the advancing Russians.

Much energy was wasted over trivial matters. The Poles attempted to impose on the Lithuanians and the latter resisted obstinately. The union was formed on the basis of greatest equality. The Lithuanians had only three organs in common with the Poles: the King, the Diet, and the Senate, and they were always conscious of their national sovereignty and past greatness, always accentuating it with their Third Codification of the Statute of Lithuania (1588—1840) which guaranteed official posts only to citizens of Lithuania. They had their own ministers, a separate army, a separate national treasury and always called preparliament caucuses to discuss political policies. In internal and foreign affairs the Lithuanian nobles always tried to accentuate and uphold the significance of Lithuania as a Grand Duchy.

In the presence of Russian danger the Lithuanians had no desire to break away from the Poles, yet they never strenghtened the union ties, but contrarily they always created all types of formal im-

pediments against the unpopular union. Yet the surrounding circumstances had brought the Lithuanians and Poles together. By not finding a way to make the change from a republic of classes to an absolute monarchy, the role of the Polish nobility in matters of state had become very pronounced. The Polish nobles attempt to mold Lithuania on Polish lines. The broad liberties and small obligations enjoyed by the Polish nobles tempted the Lithuanian nobility. The rise of the nobility weakened the central government. It weakened Lithuania's national existence and her role in European history.

If we keep following the role of Lithuania in the history of Europe we must take into account the dynastic relationships of those times. The very idea of Kingship by male succession sometimes played havoc with some nations. The fate of dynastic nations depended so much on the dynasty that ruled: a nation flourished grew larger, or became decadent correspondingly with the rise or fall of its dynasty. The following dynasties serve as good examples: Anjou — in Hungary, Luxemburgs — in Czechia, Hohenstaufens, Wittelbachs — in Germany, Hapsburgs — in Austria, Bourbons — in France. So it was the same with Lithuania.

In such dynastic politics where no concern is shown for nationality, the Lithuanians were also able to show great power and influence due to their talented and energetic dynasty. It is true, that the kingdom which Mindaugas founded soon collapsed, because it failed to have a male successor to the kingship. But, on the other hand, when a succession of energetic kings, namely Traidenis, Vytenis, Gediminas and his successors were ruling Pagan Lithuania all the nations took notice of Lithuania as a power in eastern Europe.

Her power grew relatively the more so, since all around her there weren't any strong national states. King Gediminas' contemporary,

Maloniai pranešame, kad mūsų firma PARCELS TO RUSSIA 121 So. Vermont, DUnkirk 5-6550

siunčia paketus maisto, naujų drabužių, vaistų ir t. t.
į Ukrainą, Armeniją, Gruziją, Latviją, Lietuvą, Estiją ir Rusiją.
Muitai ir visos siuntimo išlaidos sumokama šitame krašte. Paketai, siųsti per mūsų įstaigą, gaunami Lietuvoje be jokio mokesčio.

*Garantuojame pristatymą ir greičiausią patarnavimą.
Siunčiame ir oro paštu.*

Jeigu nepatogu patiems atvykti į mūsų įstaigą, galite paštu atsiųsti savo paketą, ir mes pranešime siuntimo kainą.

Valandos kasdien, išskyrus pirmadienius, nuo 10 val. ryto iki 6 v. vakaro (taip pat ir sekmadieniais)

PARCELS TO RUSSIA, Inc.,

Los Angeles Branch, 121 So. Vermont Ave., DUnkirk 5-6550

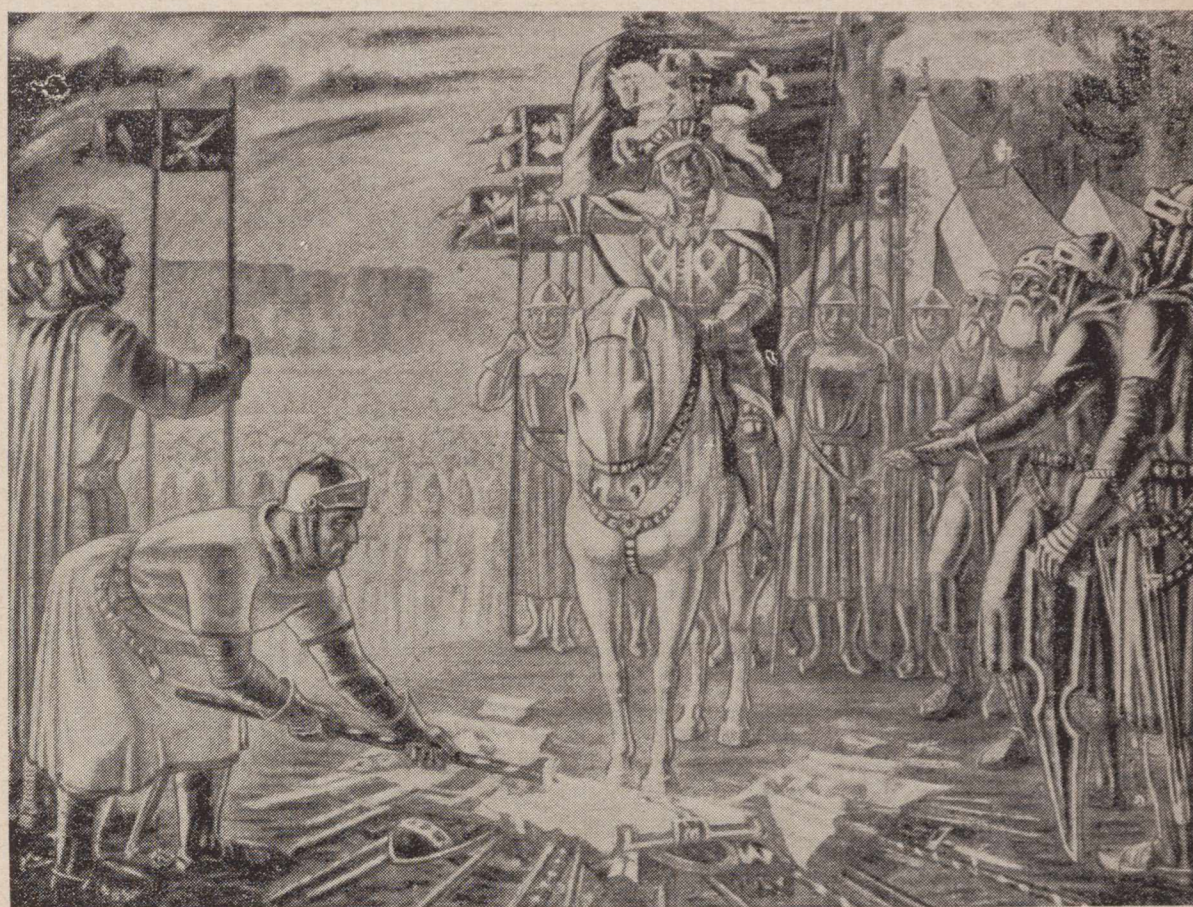
THE HON. ROBERT B. MEYNER, Governor of New Jersey, is greeted by V. Dilis, President of the Lithuanian American Council of New Jersey. The occasion was the commemoration of the Lithuanian Independence Day. Mrs. R. B. Mayner, wife of the Governor, and other Lithuanian functionaries are seen in the picture.

V. DILIS, New Jersey ALTo pirmininkas, sveikina gubernatorių R. B. Meyner, dalyvavusį Lietuvos Nepriklausomybės 40 metų sukakties minėjime, Newarke.

The power of the Gediminas dynasty is conspicuous up to the middle of the 16th century. Four sons of Kazimieras Jogailaitis were crowned kings. One ruled Czechia and Poland combined. And the six daughters of the King were married off to various rulers in Europe. The Lithuanian dynasty was then held as one of the most powerful dynasties.

When the Gediminas or Jogailan ruling dynasty died out in 1572, the era of the elective monarchy came into existence. The common rulers of Lithuania and Poland in this era were, — the first was a Frenchman, the second, a Hungarian, the third, a Swede. All of these rulers persistently made Cracow the main political center, leaving Lithuania in the background. Sovereign power declined. Hence, this weakness created the impression that Lithuania participated little in the furtherance of political life. Altho the two nations still possessed their political individuality, political life manifested itself only in this wise: the leading Lithuanian nobles who were sovereignty — conscious created opposition by constantly having relations with a contending royal court. If the king relied on the Hapsburgs, the Lithuanian nobles kept in touch with the Burbons and vice versa. And the destiny of Europe from the 16th century to the middle of the 18th century was shaped largely by the two opposing dynasties, namely, the Austrian and the French.

VYTATAUS DIDYSIS PALEIDŽIA BELAISVIUS (Po Žalgirio mūšio) A. Galdiko pav.
 (Iš Lietuvių skyriaus Pasaulinėje Parodoje New Yorke, 1939).

Even in the insurrection of 1794, which was led by Gen. T. Koscius-

When Russia grabbed Lithuania she lost her significance in European politics. It is true, that when Napoleon passed thru Lithuania on his campaign against Russia in 1812, there was a provisional Lithuanian government formed and Lithuanian forces were mobilized. But that was only of temporary significance.

But one thing now remained for the Lithuanian nation, and that

VYTAUTAS PRIE JUODŲJŲ JŪRŲ (Paveikslas buvęs Karo Muzėjuje).

Painting by J. Mackevičius
Dail. J. Mackevičius

[illegible]

THE MURDER OF GRAND DUKE KĘSTUTIS.
KĘSTUČIO NUŽUDYMAS.

Wood cut by V. K. Jonynas
Dail. V. K. Jonyno medžio raižinys

was to survive somehow by preserving their nationality — their language and culture. People of other countries were already talking to the effect: that if Lithuania perished, she would be celebrated and remembered in songs, which recall the heroic songs that celebrated the courage and deeds of ancient warriors. The Romanticism at the turn of the 19th century, which found fertile soil by way of the University of Vilnius, and the so-called Lithuanistic Movement, brought new ideas to the Lithuanian nation. But when the Lithuanians and Poles failed to unshackle themselves from Russian bondage in the revolts of 1831 and 1863, very difficult times came over the Lithuanian nation.

If we are not acquainted with the outrageous ways the Russians treated the Lithuanian nation, the following will throw light on those dark days. The Russians tried to obliterate the Lithuanian nation by using such methods which up to then were unknown and unpracticed among nations. They began to impose all kinds of restrictions upon the Lithuanians, aiming to Russianize them and convert them to the Orthodox religion. They not only began to exile or banish the intellectual class, but, worse yet, they put a ban on books and periodicals printed in Latin characters and began to force the Lithuanians to use the Russian alphabet (in 1864). It was so, during the times of the Teutonic Order the Lithuanians carried on warfare for biological and national survival, so likewise now a similar struggle began for their fundamental human rights.

The Lithuanian nation positively rejected the Russian characters, and when the Russians themselves printed some books in Lithuanian using their own characters the Lithuanians organized their own book contraband in Prussia, where a vast number of publications were printed in Lithuanian with regular Latin characters. Those publications, books, periodicals, almanacs, etc., were smuggled across the border into Lith-

uania with greatest difficulties and dangers since the Russian police were posted every where. The press ban lasted 40 y., from 1864 to 1904, during which time great sacrifices were made by the Lithuanian nation. They deported thousands of Lithuanians to Siberia. Among those were many Catholic priests who had distributed prayer books. This harsh period retarded Lithuania's cultural progress for half a century. But, at the same time when the Lithuanians were carry-

ing on a mighty struggle, a new avatar of the Old Historic Lithuania came along, that is to say, the national consciousness came to a head. As the nobles of Lithuania were the representatives of the old Lithuanian national ideal, so now there appeared a purely national consciousness, which was carried in the hearts and minds of the common people, the sons and daughters, who were educated in colleges, but having sprung from parents who slaved under foreign masters until the abolition of serfdom in 1861.

The heroic struggle of the Lithuanians continued. The press ban simply brought on a stronger national consciousness, which showed itself at the end of the 19th century in the political differentiation of the Lithuanian people. There were three distinct political parties already in 1896: the Christian Party, which later became known as the The Christian Democratic Party, the Democratic Party and the Social Democratic Party. All those parties together had declared their demands for an Independent Lithuania in 1896.

The new national consciousness expressed itself with energetic demands likewise in the Supreme Congress of Lithuania which was held in Vilnius, the capital city of Lithuania. Over 2000 delegates from all over Lithuania participated in this historic Congress of Lithuania. Eventually this national consciousness evolved into a new consciousness of statehood, which expressed itself by the Declaration of Independence Act of Feb. 16, 1918 in Vilnius. The Act declared Lithuania a free and independent nation.

It was in such a manner that Lithuania regained her political in-

GRAND DUKE ALGIRDAS STRIKES HIS SWORD AGAINST THE GATES OF MOSCOW (1369 A. D.)
D. L. K. ALGIRDAS prie Maskvos vartų.

By S. Užinskas
Dail. S. Užinsko pav.

LITHUANIAN MAPS

● BOOK MAPS WALL MAPS ●

Compiled by J. Andrius,
Multicolored map of Lithuania,
with the technical assistance of
Profs. A. Salys, Stp. Kolupaila, K.
Pakštas, Drs. M. Brakas, M. Gim-
butas, and A. Šapoka.

This is the definitive map of 1939.
with insets of Lithuania in the
Bronze and Iron Age and Lithuania

Only a limited supply available.

Wall map, approx. 35x46: \$4.50

Book map, in folder: \$3.50

Now available to Lithuanian Days
readers

LITHUANIAN DAYS

9204 So. Broadway, Los Angeles 3,
California

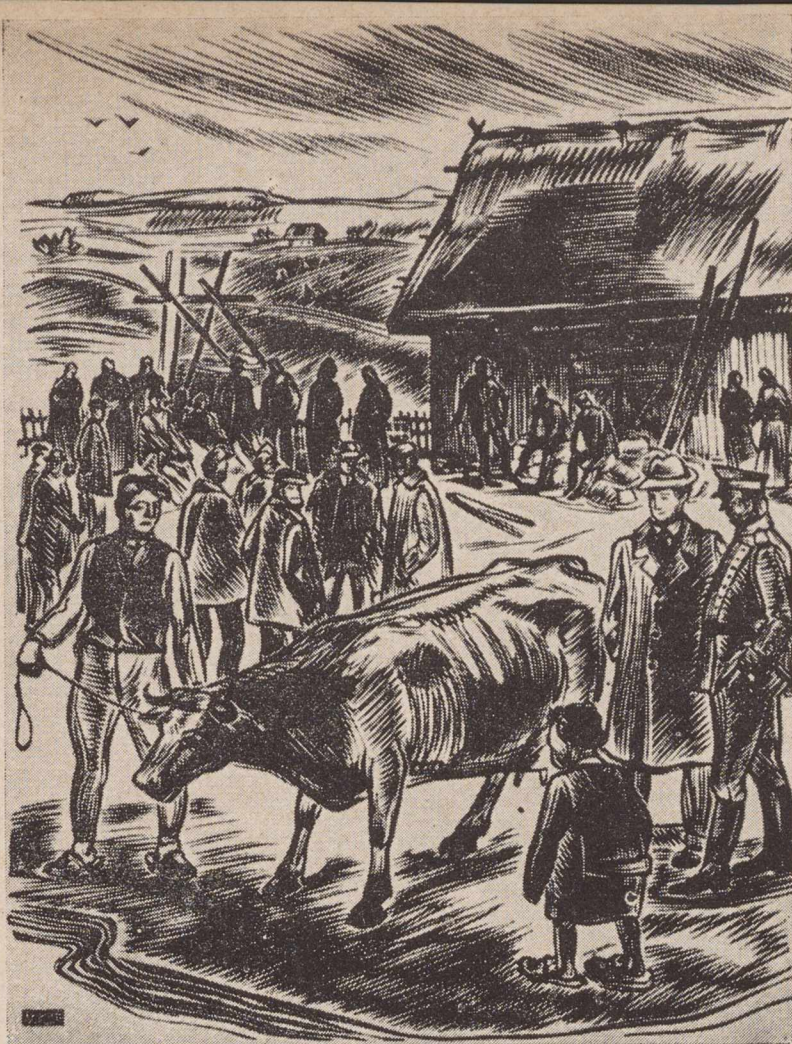
dependence at the end of the first
World War. But this time Lithua-
nia did not put any tasks before
herself to have a hand in the polit-
ical destiny of Europe. Her aspi-
rations as a nation were purely
cultural.

And since there is no standard
size of a nation, Lithuania, tho
small, can contribute much to the
culture of Western Civilization and
in fact, to the whole world.

The most sad and distressing
note today is that Lithuania is
sealed off completely from the
world by the Iron Curtain.

But for how long?..

Translated from the Lithuanian by
P. W. Urban

V. K. Jonynas

THE SUMMER TOILS (Vasaros darbai)

FROM "THE SEASONS"

By Kristijonas Donelaitis

Translated from the Lithuanian by NADAS RASTENIS

"Hail everchanging world, with May days come and gone.
Hail men, with the advent of sunny summer time.
Hail ye, who've seen new buds and smelled of their perfume.
All hail, and God grant that you see many a spring,
And that each spring may find you in the best of health!
God bless each one who loves our dear Lithuania old —
And Lithuanian speaks while feudal tasks performs —
God grant that he may see many a happy spring,
And after each gay spring, a summer full of joy."
So spake are Whitesuntide old Pričkus to the boors,
As he was charging them with sundry feudal tasks.

"In sooth", continued he, "a human body strong
Is God's most precious gift to any mortal man.
For he who toils and sweats each day from dawn to dusk,
Subsists from day to day on plain and simple meals,
And after ev'ry meal gives humble thanks to God,
Each night turns to his bed in peace and sleeps at ease.
He needs not envy him who wears expensive clothes,
But ill at ease each day picks up his silver spoon.
What if some Mykolas possesses a large paunch
And proudly bears it like an over-blown balloon,
Yet like a villain foul, harassed by his misdeeds,
Has no peace, and, like Cain, each day fears Heaven's wrath?
And what if Dikšas kneels beside his treasure chest,
And gloats as through his hands he pours his hoarded gold,
Yet dares not use a coin for his most urgent need.
But like a madman gulps unseasoned, uncooked food,
And, wearing filthy rags, creeps down the village street?"

"We meek Lithuanians, we bast-shod submissive souls,
With lords and their valets may never well compare;
But their afflictions vile we never suffer, too.
Lo, in their urban halls they moan and groan so much,
That oft they come to us in search of health and rest.
There, in the city, one is laid up with his gout;
Another's aches and pains require a doctor's aid.
Why do these countless ills torment the luckless rich?
Why does untimely death so often strike them down?
It is because they scorn the fruitful work of boors,
Lead vain and sinful lives, and make hogs of themselves.
But here we simple boors, held by the lords as knaves,
Work on the quick each day, as simple folk must do;
Fed on unwinnowed bread and pallid buttermilk,
And if at times we taste a little bit of meat,

Or have a piece of ham, or a dish of warm soup,
Then all the better we perform our daily work."

"Well", aged Lauras spake, leaning on his club,
"Thank God that we have passed the spring in all good health,
And that the summer time still finds us all alive.
Look yon, the beaming sun has ceased to climb the skies
And, having blazed its course up to the summit clear,
Just sits high up in space and smiles upon us all.
Observe how heaven's eye, like a great torch ablaze,
Each day dries up the wreaths and garlands of this Earth,
And turns all the sweet blooms into mere provender.

Many a lily white, many a flaming rose,
Has lost its maiden look, and has become a hag.
Many a bud and bloom been plucked by mortals vain —
Adored a while for its great beauty and sweet scent —
Then, withered, carelessly upon some trash-heap thrown.

"Even our dear birds have suffered a sorry fate.
The cuckoo's sad refrain, the nightingale's glad song,
The warbling of the lark beneath the sil'ry clouds —
Of late they're seldom heard, or never heard at all.
Many a small bird, born in a protected nest,
Now seeks for daily food without parental care —
Repeating its tribe's sounds, chirps a sad melody.
Within a few short moons this world has greatly changed.

"Observing such events at my enfeebled age,
At times I sigh with pain and cry in a sad voice:
'Alack a day! How vain and brief is human life!
Indeed, as David wrote, we are but fragile things;
Like flowers of the field, we bud and bloom and die.
Each mortal at his birth is like a little bud,
From which ere long evolves a blossom sweet and fair,
Which blows a fleeting while, then casts away its hues,
Produces its new seed, and ends its little life.
Thus, like ephemeral blossoms, we come and go.
'Here we both, rich and poor alike, shed childhood tears,
And show a feeble bud of our unseasoned lives.
Then, when the time arrives to offer a full bloom —
One, like a fondling vain, brought up in luxury,
Another, like a rogue, uncultured and untrained —
Wastes priceless energy on rash and stupid things.
But when the thin mustache begins to shade the lip,
And the time is at hand for serious useful work,
Then all the childhood pranks and antics steal away.
Oft as the youngsters dance, and skip, and play their games,
Death dances with them in his robes of pox and plague —
Befouls the very air with devastating germs —
And strikes the suckling babes and budding boys and girls
With his death-dealing scythe, without the slightest care
For their so tender age, nor that their golden curls
Lose their angelic grace, and turn again to naught.
Alas! This human life is piteous and brief,
Like that of the bright buds that scent the meadows fair."

V. K. Jonynas

1. TO ARMS. — Karo šauklys. 2. KING LOUIS d'ANJOU of Hungary. He helped the Teutonic Order to fight Lithuania. — Vengrijos karalius Liudvikas Didysis, padėjęs kryžiuočiams kariauti prieš Lietuvą. 3. MARIENBURG CASTLE in East-Prussia. Grand Duke Kęstutis was imprisoned here (More about Kęstutis see pp 22). — Garsioji kryžiuočių Marienburgo pilis. Čia nelaisvėje sėdėjo Kęstutis (Žiūr. šio nr. 22 psl. Jonyno piešinį "Kęstučio nužudymas").

LITHUANIAN HISTORY IN STAMPS

ANTANAS BERNOTAS, Waterbury, Conn.

Part XI

When Grand Duke Gediminas died he left seven sons. Even before his death each of the sons was sovereign over a portion of Lithuanian territory, with the single exception of the youngest, Jaunutis, who lived in Vilnius with his father. It was he who inherited the rule of Lithuania became a grand duke.

Time passing, Jaunutis found that he was unable to handle all of Lithuania's affairs, especially as danger was lurking everywhere. At that time Lithuania was involved with Poland in a war for the territory of Voluine, which was governed by Gediminas' son Liubartas and which the Poles wanted to wrest from him. Meanwhile the Order wanted to cut the Lithuanian Lowlands (žemaičiai) from Lithuania proper and thus form a connection with Livland. The order was aided by many allies from Europe, among them the king of Bohemia and his son, King Louis of Hungary, Duke Wilhelm from the Netherlands, and many others.

The two elder brothers of Jaunutis, Kęstutis and Algirdas, seeing the former's irresolute, banished Jaunutis from the throne in 1345 and divided Lithuania between them. Vilnius and the Russian lands fell to Algirdas, while Trakai, the Lowlands (žemaičiai) and a part of the Polish lands went to Kęstutis. Thus it was that the most difficult task, that of defending Lithuania from the invading Knights of the Cross, devolved upon Kęstutis.

Forthwith Kęstutis and Algirdas organized a large force of troops and sallied forth into the territories of the order, but in a direction they least expected — to

the north, where the Lithuanians caused much devastation. The war plans of the order were deferred.

So the order changed their tactics — they organized small war parties called "Reise". Each year there were two such forays, one in the summer, one in the winter. Several hundred heavily armored knights would ford the Nemunas and penetrate deep into Lithuania. Enroute they would lay waste to everything. They made ruins of the Lithuanian castles, burned the villages, killed the people or took them into slavery, and drove off the cattle. If there were visitors of note, the order would organize special excursions into Lithuania.

History states that between the years 1345 and 1377 the order made over a hundred similar expeditions to Lithuania. The Lithuanians fought fire with fire, organized their own campaigns against the invader. It is said that they invaded Teutonic territory forty-two times in the same span of years.

Receiving intelligence that the order's army was invading Lithuania, the inhabitants would light bonfires on the mountain tops to warn others of the enemy's approach so that they might make preparations to defend themselves. Mounted criers, as well, rode about the countryside giving orders. At such times the Lithuanians would gather up their families and possessions and take cover in the castles; others hid in the forests and fens.

In 1361 as Kęstutis was in campaign in East Prussia, he was ambushed by the Knights of the Cross, captured and imprisoned in the Castle of Marienburg. They rejoiced at such a windfall, the cap-

LIETUVIŲ ĮSTEIGTA IR VALDOMA ĮSTAIGA NUO 1922 M. ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Kiekviena sąskaita apdrausta iki \$10,000.00

Mokama 4% už padėtus pinigus

TURTAS VIRŠIJA \$16,500,000.00

1447 South 49th Court, Cicero 50, Illinois
Telefonai: TOWNHALL 3-8131 ir BISHOP 2-1397

GEROS ŽINIOS

Jūs galite siųsti savo artimiesiems į Lietuvą

DOVANŲ SIUNTINIUS

įvairių rūšių rūbus, medžiagas ir maistą.

Taip pat galite siųsti visokių vaistų.

PRISTATYMAS GARANTUOTAS.

Per visiems žinomą

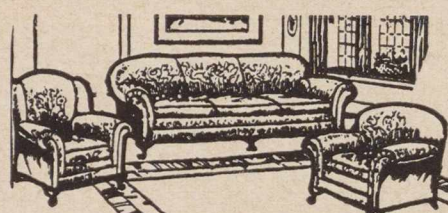
ROUND THE WORLD TOURISTS

vienintelį atstovą Pacifico pakraštį.

WE 3-8491

WE 4-7838

334 No. Fairfax Ave. Los Angeles 36, Calif.

Kas tik turi gerą skonį,

Viską perka pas Lieponį.

FURNITURE CENTER, Inc.

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

Vedėjas — J. LIEPONIS

Phone: VICTORY 2-4226 CHICAGO 8, ILL. 3222 S. Halsted St.

BOOKS & PERIODICALS

Lithuanian World Directory, 1958
Edited by Anicetas Simutis. 464 pp. Illustrated. Hard cover. \$6.50. Available from the Lithuanian Chamber of Commerce, 41 W. 82 Street, New York 24, N. Y.

This 464 page English and Lithuanian edition of valuable reference book consists of three parts.

English Part (6-16 pages) gives basic information on Lithuanian history, language, art, music, literature, education, press, Soviet occupation, deportations, Soviet rule under and after Stalin, list of the more recent publications on Lithuania and Lithuanians.

In the **Bilingual Part** (Lithuanian and English, 117-217 pages) some 70 more important Lithuanian organizations on this side of the Iron

ture of so gallant and important a man. But their joy was shortlived, for Alpis, a Lithuanian guard captured by the order as a youth, smuggled Kęstutis a disguise by which he was able to make good his escape. On his return to Lithuania Kęstutis addressed a letter to the chief of the order, wherein he admonished him for being a poor watchman. (To be continued)

Curtain are reviewed in Lithuanian and English, names of officers and their addresses are indicated; over 80 Lithuanian periodicals are listed with indications of subscription rates, editors, publishers and their addresses; some 800 Lithuanian intellectuals (artists, writers, professors, journalists, musicians) and nearly 1,400 professionals (priests, physicians, lawyers, dentists, architects and engineers) are listed with their addresses.

The **Lithuanian Part** (218-451) gives lists of institutes of international affairs, popular Lithuanian names, calendar of more important Lithuanian events, tables of comparative measures and weights, sizes of clothing and footwear in the U. S., England and Continental Europe; short reviews of Lithuanian communities in every country with substantial number of Lithuanians are given. The approximate number of Lithuanians in each country and city is indicated. Names and addresses of parishes, pastors, priests, clubs, organizations and their officers with addresses are furnished. Although most of the information in this Part is in Lithuanian English titles make the information accessible to the English reader as well.

The **Baltic Review**, No. 13, 80 pp., New York, 1958.

1. THE TWO BROTHERS. Grand Duke Kęstutis and Algirdas. — Didieji Lietuvos Kunigaikščiai Kęstutis ir Algirdas.
2. TRAKAI Castle in the 14th Century. — Trakų pilis senovėje.

LITHUANIANS MAKE NEWS

● Prudencija Bičkienė, a lyric soprano, winner of American Opera Audition contest along with the other 7 winners May 16, 1958 left for Milan, Italy. They will make their debuts in the 1958 Summer Opera season in Milan and in the Fall Opera season in Florence.

American Opera Auditions, a non-profit group, was organized to discover young singers through National competition and to select, prepare and launch them in opera careers. Held in six key cities — New York, Dallas, Chicago, San Francisco, Baton Rouge and Cincinnati — these auditions attracted over one thousand inquiries from young opera aspirants — and over 300 were qualified to apply. A panel of judges composed of Ame-

rica's best-known music authorities, selected 26 regional winners. These for the past 8 weeks have been at the Cincinnati College-Conservatory of Music for intensive operatic preparation by Maestro Giulio Confalonieri, Director of the School of the Lyric Artists of La Scala.

American Opera Auditions was made an artistic realization through the planning of its President, John L. Magro, through a grant from Hulbert Taft, Jr., President of Radio Cincinnati, Inc.

See pages 6 and 7 for more about Mrs. P. Bičkus.

● J. Kajeckas, Lithuanian Minister to the U. S. in Washington, D. C., has paid a visit recently to Lithuanian-American functionaries in Chicago, Ill. He also took part in celebration marking the 100th anniversary of the State of Minnesota.

● L. Šimutis, Dr. P. Grigaitis, and M. Vaidyla, all three of Chicago, Ill., and members of the Executive Committee of the Lithuanian American Council, Inc., embracing all patriotic Lithuanian-American organizations in the U. S., were received by the State Department officials on May 19, 1958, and discussed the question of the liberation of Lithuania.

● Mrs. N. Palubinskas, V. Ignas, M. Nasvytis, J. Pivorūnas and V. Raulinaitis, all of Cleveland, Ohio, young Lithuanian-American artists, have opened an art exhibit on May 25, 1958, at the Hall of Čiurlionis Esemble in Cleveland.

● Five nation-wide Lithuanian-American conventions will be held this summer.

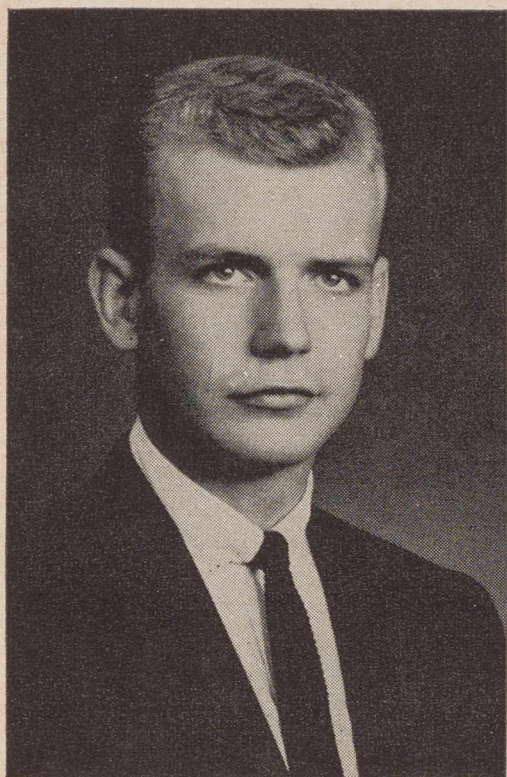
The Lithuanian National Movement held its convention May 30-June 1, 1958, in New York City.

The Lithuanian American Council, Inc., will have its Convention on June 27-28, 1958, in Boston, Mass.

The Lithuanian Alliance of America, Inc., holds its Convention July 21-23 in Chicago, Ill.

This year's Knights of Lithuania national convention will be held August 22-24 in Philadelphia, Pa.

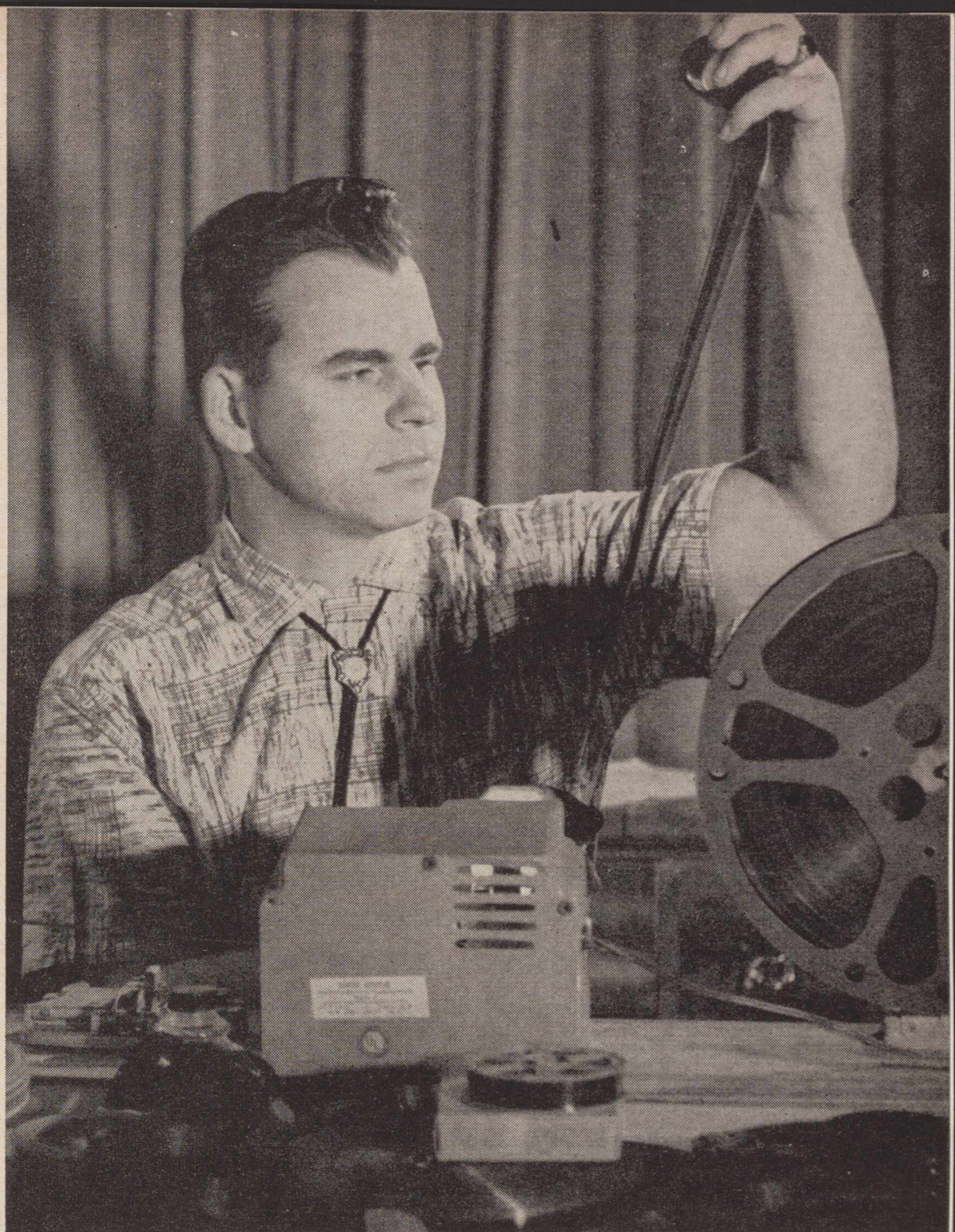
The World Lithuanian Congress, sponsored by the Lithuanian Community of the USA, Inc., will take place August 30 — September 1, 1958, in New York City. This will be world-wide Lithuanian gathering.

JOHN STIRNA, Scranton, Pa., senior pre-medical student, prefect of the University of Scranton and the president of the Alpha Sigma Nu chapter of the National Jesuit Honor Society.

In recognition of his faithful service of the school and its student body, staffmen of the Aquinas, official publication of the University of Scranton, have chosen John Stirna to be the recipient of the second annual St. Thomas Aquinas Award.

Jonas M. Stirna, baigias medicinos studentas, gerų Scrantonio lietuvininkų sūnus, pasižymėjęs moksle ir studentų organizacinėje veikloje, neseniai apdovanotas Tomo akviniečio medaliu, kuris nuo įsteigimo teikiamas dar tik antrą kartą.

PAUL JASIUKONIS — in February graduated with a degree in Cinema — Motion Picture Production — from the University of Southern California. His main interest in this field are editing and directing. This year the film "Escape to Nowhere", produced in the undergraduate workshop of the Dep. of Cinema, USC, in which Jasiukonis worked as editor and unit manager, was awarded the Silver Medallion by the Screen Producers Guild and Look magazine in the intercollegian film competition. At present he is working on three Lithuanian documentary films.

POVILAS JASIUKONIS, šių metų vasario m. Pietų Kalifornijos un-te baigęs filmų gamybos meno ir technikos studijas. Studijas gilina M. A. laipsniui. Į un-tą įstojo 1952 m., tame tarpe dvejus metus atitarnavęs kariuomenėje, studijavo filmų redakciją ir režisūrą. Priklauso amerikiečių profesionalų filmų gamintojų sąjungai Society of Motion Pictures and Television Engineers ir P. Kalifornijos un-to filmų garbės klubui DKA, kuriame vienas metais buvo valdyboje. Aktyviai dalyvauja Los Angeles liet. kultūrinėje veikloje, yra liet. radijo valandėlės bendradarbis, Dailių Menų Klubu narys, spaudoje yra rašęs lietuviško filmo klausimais. Šiuo metu rengia tris liet. dokumentinius filmus. LD foto bendradarbis.

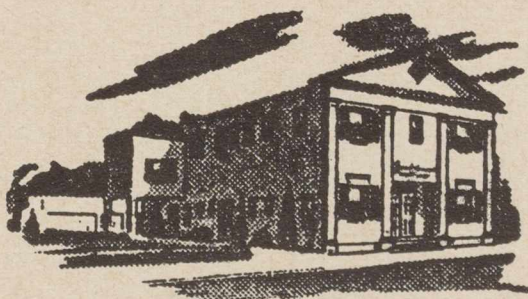
● The Chicago Men Choir will stage the third opera, *Carmen*, in March, 1959.

● Vytautas Bacevičius, New York, N. Y., a famed Lithuanian-American pianist and composer, gave two piano recitals to the Ame-

rican public May 16 and 17, 1958, in Chicago, Ill.

● One of the Los Angeles city streets, in the Nob Hill district, will be named **Lithuanian Drive**, reports E. E. Debs, Los Angeles City Councilman.

Lietuviams patarnauja jau 25 metus

**JONES & HAMROCK
MORTUARY**

731 W. WASHINGTON BLVD. LOS ANGELES 15

NEW TELEPHONE NUMBER
Richmond 9-6091

MICHIGAN FARM CHEESE

Dairy, Inc.

FOUNTAIN MICH.

Telephone: Fountain 2301

John Andrulis,
President

Angie Andrulis,
Vice-President

Gaminamj tikri ir nepaprastai skanūs lietuviški sūriai.

Užsisakykite, tada patys įsitikinsite

Taip pat gaminam didelius sūrius subuvimams ir kit. progoms pagal užsakymą.

JONAS JURGILAS, M.D.

10718 White Oak Ave.
(kampas Chatsworth Blvd.)
GRANADA HILLS, Calif.

Ofiso telefonas: EMpire 3-5909
Namų telefonas: EMpire 3-5707

PRIĖMIMO VALANDOS:

Kasdien — 10—12 priešpiet ir 2—8 val. vakaro;
šeštadieniais — 10—12 priešpiet ir 2—4 p. p.

HELEN'S HOUSE OF BEAUTY

New address:

HELEN MOCKUS

5265 Fountain Ave.
HOLLYWOOD, Calif

New Telephone: NOrmandy 5-3351

J. KAJECKAS, Lietuvos min. Washington, pakartotinai apvainikuoja šių metų Washingtono Vyšnių Karalienę, lietuvaitę Karoliną Drigotaitę.

PASVEIKINIMAS APVAINIKAVUS...
The Minister greets the Queen.

PO VISŲ CEREMONIJŲ...
After all the ceremonies...

BLOSSOM QUEEN

VYŠNIŲ ŽIEDŲ KARALIENĖ

This year's Cherry Blossom Festival Queen **Carolyn A. Drigotas**, who is of Lithuanian descent, was re-crowned March 31, by Lithuanian Minister to the U.S. Juozas Kajeckas at a small dinner party at the Woodner Hotel, Washington, D. C.

Sharing honors with the Queen were her parents, Mr. and Mrs. Frank Drigotas of Auburn, Me.

Afterward, the guests were entertained at the Lithuanian Legation, where the Voice of America made tape recordings for world broadcast (Photo bottom).

LIETUVOS PASIUNTINYS WASHINGTONE J. KAJECKAS, papildomai apvainikavęs K. Drigotaitę, šių metų Vyšnių Žiedų Festivalio Karalienę, pasakė šią kalbą:

Gamta, kasmet pavasaryje atgimdama ir pasipuošdama vyšnių žiedais, primena mums taikos palaimą. Taip pat, jaunos merginos Vyšnių Žiedų Festivalio Karalienės vainikavimas primena mums, kad kiekvienoje tautoje ateities taika ir laisvė glūdi jos jaunuomenėje.

Šių metų Vyšnių Žiedų Festivalis ypatingai liudija, kad galimybių visiems žmonėms idėja tebėra Amerikos demokratijoje jauna ir gyva, nes Amerikos lietuvaitė šiemet oficialiai apvainikuota Festivalio karaliene. Jos bočių Tėvynė žiaurių imperialistinio komunizmo jėgų pavergta, bet, kaip vyšnių žiedai šioje šalyje yra taikos simbolis, taip lygiai pavergtoji Lietuva, gausingų vyšnių kasmet žydėjimas, yra šaunios lietuvių tautos vilties simbolis. Bočių kraštas šiandien jaučiasi laimingas, kad garbė būti Vyšnių Žiedų Festivalio Karaliene atiteko pirmą kartą mūsų tautietei — Karolinai Drigotaitėi.

Aš, kaip Lietuvos Pasiuntinio J. A. Valstybės pareigas einančią, didžiuojuos turįs garbės ir didelio malonumo lietuvių vardu atlikti dalį ceremonijalo, pakartotinai apvainikuodamas Jus Vyšnių Žiedų Karalienę.

SVEČIAI LIETUVOS PASIUNTINYBĖJE dažo margučius.

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMOS.

kurios bendradarbiauja su "Lietuvių Dienomis"

Los Angeles, Calif.

Lithuanian Melody Hour

Šeštadieniais-Saturdays 8:45—9:15 A. M.

KBLA Radijo Stotis 1590 kc.

Direktorius Bruno Gediminas, 4023 W. 60th Street, Los Angeles 43, Calif. Phone: AX. 5-2260.

Reikalų vedėjas — George Rudelis, 5027 Zelzah St., Encino, Calif.

Programos vedėjas - Bronius Dūda, 1315 McCollum St Los Angeles 26, Calif.; Phone DU. 2-1595

Amsterdam, N. Y.

Lietuviška programa

WCSS — 1490 kilc.

Sekmadeniais 7—8 val. vakaro

Programos vedėjas — Juozas Olšauskas.

Reikalų vedėjas ir pranešėjas — Leonardas Hartvigas.

Baltimore, Md.

"RADIO PROGRAMA LIETUVIAMS"

Girdima Marylande ir Washington, D. C.

Sekmadinių rytai 10:15—11:00

WAYE — 860 Kilocycles

Šios programos vedėjai: Albertas Juškevičius, 4515 Wilmslow Rd., Baltimore 10, Md.,

Phone Tuxedo 9-8693;

Kęstutis Laskauskas, 809 Scott St., Baltimore 30, Md

Phone SARatoga 7-7963.

So. Boston, Mass.

LAISVĖS VARPAS

Naujosios Anglijos lietuvių kultūrinė radijo programa

Medford, Mass. — WHIL — 1430 kilocycles

Worcester, Mass. — WORC — 1310 kilocycles

Sekmadeniais 8:00 iki 8:30 rytą

P. VIŠČINIS, programos vedėjas

47 Banks St., Brockton 18, Mass.

Telef. JU 6-7209

LIETUVIŲ RADIO KORP. PROGRAMA

Seniausia liet. radijo programa Naujojoje Anglijoje, veikianti nuo 1934 m. balandžio mėn.

Boston, Mass — WLYN - 1360

Sekmadeniais 2:30 iki 3:00 val. po pietų

Muzika, dainos ir Magdūtės pasaka

Direktorius S. Minkus

502 E. Broadway, So. Boston 27, Mass. Tel. AN 80489

Cleveland, Ohio

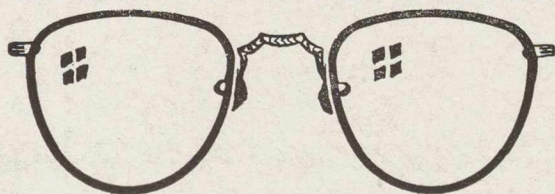
Lietuvių Radijo Klubas

Tėviškės Garsų programą transliuoja kiekvieną penktadienį 7: —7:30 v. v.

per W D O K stotį banga 1260

Programos vedėjas — Juozas Stempužis

506 E. 118th St., Cleveland 8, Ohio

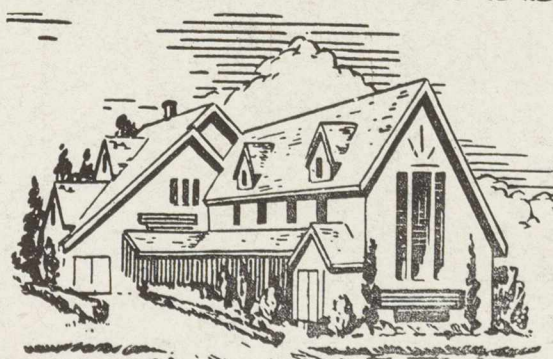

EYES EXAMINED GLASSES FITTED

DR. MICHAEL HOLLINGER

Optometrist

329 W. FIFTH STREET, LOS ANGELES, CAL.
Phone MUtual 1056

Pirma Lietuvių Įstaiga Los Angeles
COWLEY & CASPER

Laidotuvių Namai

935 W. Washington Blvd. Los Angeles
Richmond 9-1061 Richmond 9-1062

Chicago, Ill.

SOPHIE BARCUS RADIO VALANDOS

Iš stoties WGES 1390 kiloc. kas dieną pirmadienį iki šeštadienio nuo 8:30 iki 9:15 rytą ir kas pirmadienį nuo 7 iki 8 val. vakaro.

Sekmadienį iš Radijo stoties WOPA 1490 kc. ir FM 102-3 MC nuo 8:30 iki 9:30 rytą.

Tel. HEMlock 4-2413

7159 So. Maplewood Ave., Chicago 29, Illinois

Detroit, Mich.

"Baltic Melodies"

Detroit - WJLB - 1400 kilocycles

Saturdays 8:30 - 9:15 P. M.

Director Helen Rauby

16926 Pinehurst, Detroit 21, Mich.

Telephone UNiversity 1-1072

LITHUANIAN MELODIES Radijo valandėlė

Ann Arbor - WPAG - 1050 kilocycles

Sekmadeniais 1:00 — 1:30 p. p.

Direktorius Ralph Valatka

15756 Lesure Ave., Detroit 27, Mich.

Telephone BRoadway 32224

"Lithuanian Voice"

(Iš Inkster, Mich) — WCHB — Banga: 1440

Sekmadeniais 8:30 — 9:30 a. m. (rytą)

Programos vedėjas J. Kriščiūnas,

803 N. Crawford, Detroit, Mich. Telef. VI 1-5724

Hartford, Conn.

"Tėvynės Garsai"

Connecticut valstybės kultūrinė valandėlė

Hartford — WPOP — 1410 kilc.

Kiekvieną sekmadienį 12:00 — 1:00 val. p. p.

Programos vedėjas — Vl. Plečkaitis.

439 Stanley St., New Britain, Conn.

Telef.: BA. 5-0994

Madrid, Espana

LIETUVIŲ RADIOJAS

Paseo del General Primo de Rivera 25

Transliuojama kasdien

nuo 21 val. 30 minučių iki 21 val. 45 min. Lietuvos laiku,

31, 32, 42 ir 49 metrų bangomis.

New York - New Jersey

"Lietuvos Atsiminimų" Radijo Valanda

girdime kiekvieną šeštadienį, 4:00—5:00 val. popiet iš New Yorko stoties WEVD - 1330 kil., ir 97.9 meg. (FM)

Direktorius - Jokūbas J. Stukas

1264 White St., Hillside, N. J.

Tel. WAverly 6-3325

Philadelphia, Pa.

Lietuvių Bendruomenės Radijo Programa

Bendruomenės Balsas

Philadelphia, Pa. - WDAS - 1400 kilocycles

Programa sekmadieniais nuo 3 val. 30 min. po pietų iki 4 val.

Duoda kultūrinės bei politinės apžvalgas, žinias, muziką, skelbimus.

Pusvalandžius redaguoja redakcinis kolektyvas. Bendruomenės Balso reikalais rašyti: A. Gaigalui, 335 Titan St. Philadelphia 47, Penna.

Pittsburgh, Pa.

The First Lithuanian Radio Program in Pittsburgh, Penn.

Pittsburgh, Penn. - WPIT - 730 kilocycles

Sekmadeniais nuo 12:30 iki 1:00 po pietų

Programos vedėjai - Povilas ir Gertruda Dargiai

Visais reikalais kreiptis:

2040 Spring Hill Road, Pittsburgh 16, Pa.

Lithuanian Catholic Hour

Pittsburgh Pa., - WLOA - 1550 kilocycles

Sundays - 1:30 - 2:00 P. M.

Produced by Knights of Lithuania

Pittsburgh District

WLOA, Braddock, Pa.

"YOUR FAVORITE LITHUANIAN AND AMERICAN MELODY HOUR"

WAMO — 860 on your dial

Pittsburgh's Country and Western Music Station

Producer and Announcer: Frank J. Saldukas

5915 Elwood St., Pittsburgh 32, Pa.

Assistant: George Žilinskas.

Roma — Italija

ROMOS RADIOJAS

Transliuojama kasdien nuo 20 val. 50 min. iki 21,10; vid. Europos laiku — 41,15 ir 50,34 metrų bangomis.

Vedėjas Dr. J. Gailius

Circonvallazione Appia 158, kasdien trumpomis bangomis

Rochester, N. Y.

Lietuvių Radijo Klubas

Rochester, N. Y. - WHEC - 1460 kilocycles

Programos transliuojamos kiekvieną sekmadienį

9:30 — 10:00 val. ryto

Klubo valdyba:

Garbės pirmininkas Pranas Saladžius, 309 Alphonse St

ri.m. r. Armonas, 75 Clairmount St., Rochester 21. N.Y

Vice-pirm. Vytautas Žmuidzinas, 213 Berlin St.

Išdininkas Pranas Puidokas, 38 St. Jacob St.

Sekretorius R. Kiršteinis, 682 Hudson Ave.

Narys Br. Krokys, 10 Dudley St.

Programas praveda valdybos nariai ir šie vedėjai:

A. Cieminis, Alf. Dziakonas, St. Ilgūnas, D. Jdelytė.

Sao Paulo, Brasil

"TĖVYNĖS GARSAI"

Lietuviškos Muzikos Valandėlė

Radio Difurosa 19 ir 49 m. bangomis

Sekmadeniais 10:15—11:00 Rio de Janeiro laiku

Vadovauja "Tėvynės Garsų" kolektyvas

Sao Paulo — Brasil, Caixa Postal 403

Ši valandėlė yra girdima visose Amerikose

Toronto, Ont., Canada

Tėvynės Prisiminimai

CKFH — 1400 banga — Toronto, Ont., Canada

Šeštadieniais nuo 12 val. iki 1:00 po pietų

Programos ved. J. R. Simanavičius, 132 Havenlock St.,

Toronto, Ont., Telef.: LE 4-1274

VATIKANAS

Pakeistos Vatikano Radijo lietuviškų programų laikas:

Programa transliuojama 8 kartus savaitėje:

Sekmadinių rytai — 10:30 — 11:00 Lietuvos laiku,

kiekvieną vakarą 20:15—20:30 Lietuvos laiku.

Bangos: 31 — 25 — 19 ir 196 metrų.

Adresas:

Secione Lituana, Stazione radio, Citta del Vaticano.

Waterbury, Conn.

"Lithuanian Memories"

Waterbury - WWCO - 1240 kilocycles

Saturdays — 6:30 to 7:30 P. M.

Director Mrs. M. J. Colney

148 Grand St., Waterbury 2, Conn.

Washington, DC

VOICE OF AMERICA — AMERIKOS BALSAS

Kas dieną pusės valandos programa Lietuvos laiku girdima 19 val. 30 minučių trumposiomis

11, 13, 16, 19 ir 31 mtr. bangomis.

New Yorko laiku — 11,30 val., Melbourne — 2,30 ryto,

Buenos Aires — 1,30 p.p., Los Angeles — 8,30 rytą.

Programa kartojama Lietuvos laiku:

vidurnaktį — 24 val. — 25 ir 31 mtr. bangomis;

rytą — 7 val. 15 min. — 25 ir 31 metro bangomis.

15 val. — 11, 13, 16 ir 19 mtr. bangomis.

N. Y. 4 val. p.p., Melb. 7 val ryto, B. A. 6 val. p.p.;

N. Y. — 11,15 vakare, Melb. — 2,15 p.p., Buenos Aires

— 1,15 val. naktį.

N. Y. 7 val. ryto, Melb. 10 val. vak. B. A. 9 val. ryto.

Los Angeles 1 val. p.p.

Europa

Kasdien pusės valandos programa Lietuvos laiku:

21 valandą — 16, 19, 31 ir 251 mtr. bangomis.

21 valandą — 16, 19 ir 25 mtr. bangomis.

Programa kartojama 3 kartus:

N. Y. 4,45 val. pp., Melb. 7,45 val. ryto, B. A. 6,45 pp.,

Los Angeles 1,45 pp.

6 val. 45 min. ryto 19, 25 ir 31 m. bangomis;

N. Y. 10,45 val. vak. Melb. 1,45 val. pp., B. A. 12,45 n

Los Angeles 7,45 val.

ir 15 val. 30 min. 19, 25 ir 31 metro bangomis.

N. Y. 7,30 val. ryto, Melb. 10,30 val. vak., B. A. 9,30 r.

Los Angeles 4,30 ryto.

Vasaros laiku JAV-se reikia pridėti vieną valandą

GREGG'S MOTOR HOTEL

C. LUKSIS, Owner

Phone: EX 4-2986

3020 Wilshire Blvd.

SANTA MONICA, CALIF.

Phone, Wire or Write for Reservations

Close to

Beach—Westwood—Beverly Hills & Hollywood

THE TRIUMPHANT CHRIST, statue in the altar of St. John the Baptist Church, Toronto